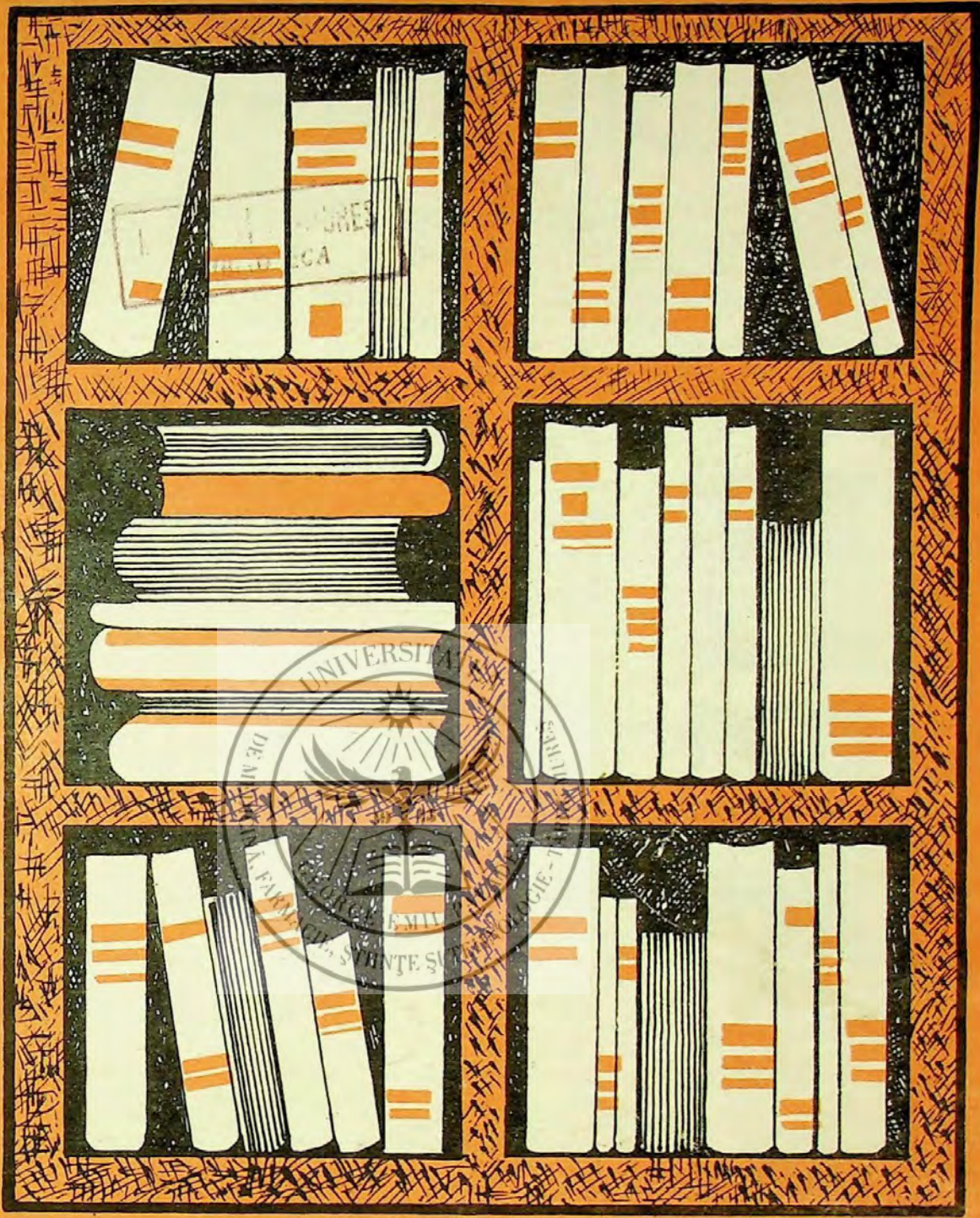

P. III - 389

BIBLIOTECA

BIBLIOTECA

REVISTĂ LUNARĂ DE BIBLIOLOGIE

ANUL I • 1990

biblioteca

Revistă lunară • Anul I • Numărul I • 1990

SUMAR

Sîntem o revistă nouă!	1
VIATA BIBLIOTECILOR	
Un destin simbolic și pilduitor pentru bibliotecile ce trăiesc propria lor revoluție	2—5
Mircea Regneală: Asociație sau Uniune...?	6—7
Acad. prof. Gr. Moisil: Lipsuri generale ale bibliotecilor speciale	8
Ioana Tăutu: S-a întîmplat ieri, s-a întîmplat mine	8—9
Dan Matei, Bogdan Teodorescu: Biblioteca Națională are nevoie de clădirea care i-a fost destinată	10—11
George Anca: Democratizarea unui mit	12
Constantin Schifirneț: Carte — cititor — bibliotecă	13—14
Nicolae Vințanu: Revoluție și lectură	15
„100 000 livres pour la Roumanie“	16—19
Centenar Ion Creangă	20—21
Actualități	22—23
Elena Vacariu: Portret... în gînd	23
Dana Damian, Păunel Ulmu: Aspecte ale modernizării catalogului sistematic	24—27
Diviziunea 51 Matematică	28
ITINERAR BIBLIOGRAFIC	
BIBLIOLOGIE FĂRĂ FRONTIERE	
Săluca Hórvat: Anul Internațional Mihai Eminescu — 1989	29—31
George Anca: Biblioteca „Alessandro Lozzerini“ din Prato	32

● REDACȚIA :

Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, telefon 17.60.20, interior 2268, Căsuța poștală 33—20

● ADMINISTRAȚIA :

Întreprinderea de Stat pentru Imprime și Administrarea Publicațiilor, Piața Presei Libere, nr. 1, București, sector 1.

● ABONAMENTELE :

Se fac la administrație, prin poștă sau virament (I.S.I.A.P., cont 645120230 B.N.R. Filiala Sector 1, București) și prin oficiile poștale. Costul unui abonament : 72 lei anual, 36 lei pe șase luni, 18 lei pe trei luni.

● COLECTIVUL REDACȚIONAL :

ION STOICA (director); IOANA LUPU (redactor-șef adjunct); ANNE-MARIE MIHIȚ (secretar general de redacție); CRISTIAN POPESCU; AURA ȚAPU; CORINA COSTOPOL; DAN POPESCU (tehoredactor).

Coperta I executată de KELLER EMESE

● EDITOR :

Ministerul Culturii.

● Tiparul executat la Întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918“

SÎNTEM

O REVISTĂ NOUĂ

Sîntem o revistă nouă !

Nouă, chiar dacă ea se situează într-o continuitate formală de apariție (și de titlu) cu buletinul „Biblioteca“.

Nouă, chiar dacă cele care îi pun astăzi pietrele de temelie sînt tot acelea care, în anii de teroare anticulturală, au încercat, cu perseverență, încrincenare și uneori nebănuite eforturi, să asigure continuitatea presei de specialitate, să facă din modestul „buletin“ oglindă și ferment al mișcării biblioteconomice românești și, poate, singurul element de comunicare profesională la nivelul sistemului național de biblioteci.

Nouă, nu pentru că ieșind din identitatea bastardă de „suplimentă după 16 ani de subordonare (și subtilă tentativă de anihilare a specificității) față de o publicație a „culturii de masă“ și a „Cin-tării României“, ca urmare a decretului de demolare a presei, căruia, în 1973, „Revista bibliotecilor“, care tocmai își aniversa un sfert de veac de existență, îi fusese una din cele mai dramatice victime.

Nouă, nu pentru că ieșind din identitatea bastardă de „supliment“ și de „buletin“ intră în drepturile (și obligațiile !) depline ale unei reviste.

Ci nouă pentru că realitatea culturală și respectiv bibliotecară în care și pentru care se naște această revistă este nouă.

Și chiar dacă nu putem merge mai departe fără a scrie aici un nume care mulți ani a fost cenzurat — STEFAN GRUIA —, cel de a cărui personalitate se leagă însăși existența presei biblioteconomice românești ca și a multora din structurile și instituțiile bibliotecare din țara noastră, unele, din păcate, mutilate, alterate sau chiar desființate în anii dictaturii ceaușiste, nume ce se asociază aproape involuntar de perioada de înflorire maximă a profesiei noastre, la care ne obișnuisem să ne raportăm mereu, într-o aspirație ascunsă de recucerire a nivelului pierdut, sîntem azi în situația, cu toții, de a recunoaște, cu toate „inconforturile“ ce decurg de aici, că nu se poate pune punct și virgulă, nici măcar punct și debut de aliniat sau chiar de capitol pentru a merge mai departe.

Se naște o lume bibliotecară nouă, în care totul se regîndește, totul se remodelează, se articulează altfel — structurile bibliotecare, colecțiile, relațiile cu cititorii și, mai ales, bibliotecarii înșiși.

Fără preconcepții, revista noastră se regîndește la rîndu-i. În conținut și în formă. În deschideri și în stil. Nu știm încă dacă putem formula alt program decît lipsa oricărei anchiloze în programe și structuri rigide. Vrem să fim vii, precum viața bibliotecară și să creștem odată cu ea. Vom defrișa împreună drumuri, vom medita împreună asupra a „ce“ și „cum“ trebuie făcut, vom deschide împreună noi ferestre spre știință și cultură, spre lume.

Dezbaterile de idei și profesionale, eseul biblioteconomic, cercetarea sociologică și cea pedagogică în impact cu cea bibliologică sînt cîteva modalități de abordare a realității bibliotecare pe care le considerăm prioritare, dar și reportajul, contactul direct și sincer cu viața bibliotecilor și cu oamenii ei.

O revistă nouă, pe care o vom scrie împreună cu voi, cei ce scrieți noua carte a bibliotecilor din România.

BIBLIOTECA

Cronica reconstrucției

Un destin simbolic și pilduitor pentru bibliotecile ce trăiesc propria lor revoluție

Orice revoluție generează revoluții în lanț. Aș fi vrut, la început, să port o discuție cu domnul Ion Stoica, directorul Bibliotecii Centrale Universitare din București, cu privire la reconstrucția bibliotecii, victimă supremă a ceea ce am numit bibliacid. Dar reconstrucția înseamnă totuși doar o întoarcere la punctul de la care a pornit dezastrul, iar revoluția înseamnă nu simplă ruptură, ci și continuitate și schimbare. Astfel încât, proiectând discuția în coordonatele ei de fond, am simțit nevoia să o situez tocmai într-o asemenea perspectivă, considerând destinul de neșansă și șansă al Bibliotecii Centrale Universitare — neșansă, pentru că a fost traumatizată în cele mai profunde și valoroase dominante de personalitate, șansă, pentru că trăiește o a doua generație, regândindu-și odată cu țara, organizatoric și funcțional, toate structurile — simbolic și pilduitor pentru destinul bibliotecilor din țara noastră, care trăiesc propria lor revoluție.

Aspectele asupra cărora l-am rugat pe domnul Ion Stoica să se oprească au fost:

— Evaluarea dezastrului colecțiilor și instituției în întregul ei și câteva repere privind reconstrucția bibliotecii — fizică, dar și ca structuri și funcționalitate;

— În raport cu mutațiile ce se produc în învățământ, care sînt schimbările funcționale și de concepție organizatorică privind biblioteca;

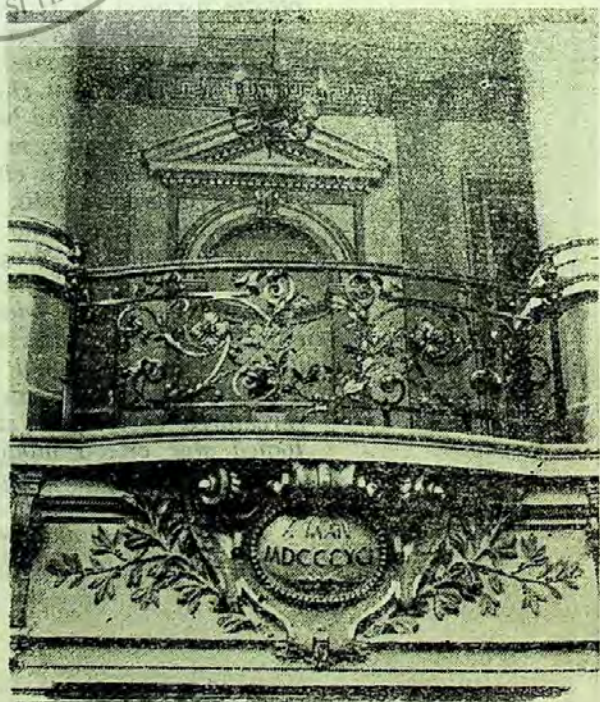
— Implicațiile acestor schimbări asupra profesionalizării personalului din bibliotecă;

— Cum se pune astăzi problema relațiilor cu celelalte biblioteci din rețea și din sistem;

— Ce aspecte privind pedagogia în domeniul lecturii, studiului și informării preocupă în mod programatic biblioteca;

— Care este destinul profesiei de bibliotecar în actualul context istoric și cultural.

„Învățăm cu toții să lucrăm cu totul altfel decît am făcut-o pînă acum“

Ioana LUPU

**Biblioteca Centrală Universitară
București înainte de 22 decembrie
1989.**

— S-au întâmplat în acele zile de decembrie evenimente extraordinare pentru popor, pentru țara noastră. Extraordinare în sensul ieșirii dintr-o dictatură, extraordinare în sensul conturării unor perspective care abia acum au deschiderea lor cea mai largă, dar extraordinare și în sens tragic. Pentru că există un tragic optimist, dacă se poate spune așa, din punct de vedere al Bibliotecii Centrale Universitare din București și al altor instituții culturale, care au trecut prin încercări grele și care au suportat pierderi absolut imprevizibile și incalculabile.

Biblioteca Centrală Universitară, aflată la intersecția evenimentelor istorice, nu de azi, ci de când există în piața Palatului, a Revoluției — loc în care s-au scris multe pagini mari din istoria țării, loc în anumite momente damnat — a avut de data aceasta de pățimit profund și, în unele privințe, irecuperabil. Ea a suportat toate vicisitudinile poziției în toți anii dictaturii. Se știe că, aproape întotdeauna când erau organizate acțiuni în această piață, biblioteca suferea consecințe legate de program, de buna desfășurare a activității sale interne, consecințe care se răsfrângeau negativ asupra evoluției sale. De altfel, nu o dată, s-a emis ideea că acela nu e cel mai bun loc pentru o bibliotecă și ne vedeam amenințați cu ruperea

unghi dintre cele mai frumoase tradiții românești. Pentru că în piața aceasta și prin biblioteca aceasta au trecut aproape toate marile figuri ale României moderne. De la oameni politici la carturari, de la studenți la cercetători, toți cei care au iubit studiul, toți cei care au jucat un rol — în evoluția românească — au citit, au studiat, au preluat Biblioteca, fie în structura ei veche, de fundație universitară — „Fundația Regelui Carol I”, fie în structura ei contemporană, de Biblioteca Centrală Universitară.

Pierderile noastre provocate de evenimentele din decembrie sînt pe toate planurile incalculabile. În privința colecțiilor, firește, este cel mai mare dezastru, cea mai mare tragedie. Colecțiile nu doar numerice apreciate — 500 de mii de volume care au căzut pradă flăcărilor —, ci prin valoarea lor în primul rînd. Se aflau acolo cărți de început ale tiparului românesc și universal, manuscrise, corespondență, lucrări rare, colecții speciale, în sfîrșit, tot ce adună într-un veac o mare instituție deschisă tuturor orizonturilor și iubită, cum spuneam, de cea mai mare parte a obștei culturale românești. Nu întîmplător ea era formată din donațiile unor mari nume. Știm că aproape cea mai mare parte a bibliotecii lui Titu Maiorescu — o bibliotecă de specialist, de carturar, de savant, o bibliotecă plină de însemnări ale posesorilor și ale posesorului principal, o bibliotecă importantă și cultural, și istoric — era în colecțiile B.C.U. Erau acolo cele 52 de volume „cite au mai rămas, din biblioteca lui Mihai Eminescu. Era corespondență semnată

între alții și de Mihai Eminescu dar și de Arghezi, de Caragiale, de Coșbuc, de Alecsandri.

Unele din ele nu s-au pierdut în conținutul lor, s-au pierdut doar ca documente fizice. Cu excepția corespondenței lui George Enescu și a altor corespondențe mai importante sau mai puțin importante, manuscrisele, aproape în totalitatea lor, că și cele mai multe scrisori fuseseră valorificate, în sensul publicării lor, fie înainte de a fi achiziționate de bibliotecă, fie după aceea, de către diverși cercetători și, în mai mică măsură, prin diverse studii și cercetări făcute chiar de oamenii bibliotecii. Ne gîndeam acum și iată drama ne-a luat-o înainte, să publicăm un fel de „Foroutiu”, în mic, de documente culturale, nu doar literare, aflate în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare din București.

Nu vreau să întirzii mai mult asupra acestor pierderi din colecții. Aș mai aminti că s-au distrus și instalații și utilaje, tot ceea ce este de folos oamenilor care din umbră și cu modestie fac să funcționeze un asemenea ansamblu, după cum s-au pierdut lucruri extraordinare legate de imobil. Clădirea Bibliotecii Centrale Universitare era nu numai unul din cele mai frumoase monumente de arhitectură ale Bucureștiului, ci era și una din cele mai intime, din cele mai calde, cele mai frumos decorate clădiri culturale. De la vitraliile de preț pînă la decorația făcută cu migală de meșterii care au zidit biblioteca și de cei care au restaurat-o după aceea. Toate acestea s-au pierdut și doar fotografiile ne mai amintesc de frumusețea pierdută. Dar încă

O dată, n-aș vrea să mai întârziu asupra distrugerilor, sînt lucruri care ne-au măcinat tot interiorul nostru sufleteș și ne vor măcina mereu. Va rămîne una din petele de neșters ale sufletului nostru cărturaresc. Vreau să spun că după victoria Revoluției, victorie care a fost și va trebui să rămînă victoria tuturor planurilor existenței românești, și pe plan cultural s-au întîmplat deja lucruri care rămîn memorabile. De aceea vorbeam de un tragic optimist...

Astfel, chiar din primele zile ale revoluției victorioase s-a luat decizia restaurării Bibliotecii Centrale Universitare. Mai mult, s-a hotărît extinderea localului, împlinindu-se astfel un vechi proiect, un proiect gîndit mai întîi de Iorga, care în 1931 a cumpărat terenul actualei Grădini „Boema” tocmai pentru extinderea bibliotecii, încă de atunci neîncăpătoare. Acest proiect a figurat printre prioritățile victoriei revoluției noastre. Cu privire la tot ce va însemna acest ansamblu cultural din mijlocul Bucureștiului, noi am așezat unele gînduri pe hîrtie, dar ele nu sînt decît forme incipiente. Învățăm cu toții să lucrăm cu totul altfel decît am făcut-o pînă acum, dar oricum cîteva concluzii sînt foarte clare. Colecțiile bibliotecii sigur se vor reface în scurtă vreme din contribuția națională și internațională, cu excepția, firește, a unicelelor care nu pot fi înlocuite, care sînt iremediabil pierdute. Dar ele se vor reface cu valori, multe comparabile cu ce a fost și chiar cu mai multe decît am avut, cred eu, vreodată, pentru că efortul acesta al cărturarilor, al instituțiilor culturale de a ne sprijini, efort absolut patriotic și emoționant, este dublat de un mare efort internațional. Țări, ambasade, instituții, organizații obștești și-au anunțat deja intenția, unii au și materializat-o, de a ne trimite colecții reprezentative, atît de carle contemporană, cît și de publicații mai vechi. Deci nu în privința valorii colecțiilor o să înșis, ci în privința modalităților de punere în funcție și în utilitate a acestor colecții.

● **Rostul bibliotecii — a-i dezvolta (studentului) gîndirea critică și creatoare (...), de a-l face (...) să-și pună întrebări, tocmai prin imens de numeroasele întrebări pe care le pune o mare bibliotecă.**

— Am fost ani și ani tributari unei gîndiri biblioteconomice — mă gîndesc la biblioteconomia universitară — în care studentul era prizonierul manualului și cursului universitar. Am scris nu o dată despre această greșită înțelegere a rosturilor bibliotecii, chiar în acea-

stă revistă a dv., în care spuneam, la vremea aceea, că o bibliotecă universitară redusă la funcția de a difuza manualele universitare nu își împlinește în nici o măsură rosturile, manualul universitar ne-reprezentînd în concepția mea decît punctul de pornire al studiului, rostul bibliotecii fiind tocmai de a depăși manualul, de a-i oferi studentului un întreg evantai de surse, de a-i dezvolta gîndirea critică și creatoare, de a-l pune în relație cu tot ce s-a gîndit într-un domeniu, de a-l face ca înțelegînd domeniile de bază de la care pornește un manual, direcțiile mari spre care-l orientează un autor, un profesor, să-și pună întrebări tocmai prin imens de numeroasele întrebări pe care le pune o mare bibliotecă. Pentru că, așa cum știm, cultura pune întrebări, dar nu oferă totdeauna soluții. Nici bibliotecile nu dau soluții, dar, sporind numărul întrebărilor, ele sporesc exact cea valoare creatoare pe care o are spiritualitatea românească. Dorim deci să dezvoltăm colecțiile din punct de vedere critic, adică să avem toate tendințele reflectate, tendințele gîndirii, ale mișcării ideilor din lumea contemporană, să reflectăm în mod echilibrat diversele zone geografice, deci să nu fim tributari unei culturi sau unei anumite arii de cultură, ci să-i punem, ca bibliotecă universitară, pe cititorii noștri în relație cu universalitatea spiritului, și geografic, și în cuprindere culturală, în cuprindere tematică.

● **Biblioteca de azi nu mai e biblioteca de ieri, izolată și singură într-o lume a cunoașterii, ci este o bibliotecă a universului deschis.**

— O altă concluzie ce se degajă din noile rosturi ale bibliotecii universitare, ale învățămîntului superior, este aceea a competenței în relație. Pentru că, sigur, totdeauna s-au cerut bibliotecarilor competențe deosebite, dialogul bibliotecii cu cititorul nefiind un dialog obișnuit, un dialog mecanic, un dialog al stereotipiei, ci un dialog, l-am dorit noi, întotdeauna creator. Dar dacă pînă acum a fost sau nu a fost așa, de-acum încolo el nu mai poate fi decît creator, pentru că un cititor care scormonește exact după ceea ce spunem că trebuie să fie un univers de valori într-un dialog creator, nu poate fi orientat decît de un bibliotecar care știe foarte multe lucruri, care-și cunoaște bine meseria, care știe să poarte un dialog, deci un bibliotecar la rîndul lui deschis unui univers de cunoaștere.

Deci, competențele profesionale de care avem nevoie în bibliotecă vor trebui să fie mult mai largi,

mult mai adinci. Bibliotecarul viitorului, bibliotecarul României de mîine, trebuie să fie o cărturar în accepția veche, dar care să primească toate valențele modernizării, pentru că e vorba pe de o parte de cunoașterea colecțiilor, dar e vorba și de cunoașterea, pe de altă parte, a traseelor informațiilor de cunoaștere, a modalităților moderne de a vehicula informația, a modalităților de a pune în relații informațiile, pentru că biblioteca de azi nu mai e biblioteca de ieri, izolată și singură într-o lume a cunoașterii, ci este o bibliotecă a universului deschis. Nicio dată ea nu trebuie să conțeze doar pe propriile ei surse, ci pe resursele rețelelor și sistemelor cu care intră în relație, cu care se interconectează. O asemenea gîndire presupune, iată, un bibliotecar de cu totul altă factură, cu o formație profund umanistă, nu doar în sensul stăpînirii disciplinelor umaniste, ci în sensul punerii în valoare a tot ce este omenește necesar.

Sînt și alte concluzii care țin de organizarea propriu-zisă a bibliotecii. Va trebui să dăm mult mai mare importanță organizării serviciului de achiziții și completare a colecțiilor, fiindcă el nu mai are acum în față niște trasee dirijate, niște trasee subțiri de altfel, pentru că resursele noastre financiare erau extrem de sărace, dacă nu anulate în anumite momente. Deci un asemenea serviciu va trebui să aibă de acum înainte o cu totul altă reprezentare a lumii surselor, va trebui să-și creeze posibilități de cuprindere a acestei lumi a surselor, posibilități de analiză a valorii surselor, deci un contact de cu totul altă factură cu specialiștii, cu studenții, cu cercetătorii, cu toți cei ce pot contribui la selecția critică.

Nici o bibliotecă astăzi nu mai este în stare să adune tot ce se scrie pe lume. Nici nu-și propune așa ceva, iar o bibliotecă universitară cu altă mai puțin. Ea trebuie să-și păstreze exigențele, să se înscrie bine în universul de interese al celor pentru care este de folos și în același timp să caute conexiunile care îi pot fi ei utile, și care sînt de folos cititorilor ei. Ca atare, dezvoltarea colecțiilor devine pentru Biblioteca Centrală Universitară de mîine, de altfel pentru toate bibliotecile românești, o problemă de mare competență profesională, așa spune de cea mai mare importanță, pentru că o bibliotecă există prin valoarea colecțiilor pe care le creează. Sigur că nu am pus prin această afirmație în umbră nici unul din compartimentele bibliotecii. Toate ar putea revendica primul loc în importanță, pentru că absolut în toate compartimentele o bibliotecă se bazează pe colecții și informații, colecții și informații care sînt numai domenii ale competenței. Scriam de curînd într-un eseu că dacă viața noastră, și vor-

bele, și gesturile pot fi originale la început și devin banale după un anumit timp, în existența unei mari biblioteci aproape totul este și rămâne mereu extraordinar și interesant, în măsura în care este privit în toate implicațiile pe care le are. Gesturile cele mai mărunte și rutinieră, care, par a fi așa, și care au și fost tratate așa în înțelegerea comună, sînt de fapt gesturi culturale extrem de importante, pentru că de ele poate depinde de la o mare invenție, pînă la conturarea unei mari personalități. Toate aceste infime acțiuni ale oamenilor din biblioteci au în istoria unei culturi repercusiuni extraordinare. Deci iată concluziile pe care ni le impune viața nouă a țării. Sînt concluzii care vor schimba fără îndoială și viața Bibliotecii Centrale Universitare, și viața tuturor bibliotecilor românești cu care se află într-o relație de fond.

● În existența unei mari biblioteci aproape totul este și rămâne mereu extraordinar.

— În România a funcționat o rețea a bibliotecilor universitare și au funcționat, cum bine știm, în paralel atîtea alte rețele de biblioteci. N-aș putea spune că nu au existat legături, că nu s-a pledat pentru relație și poate cele mai intense pledoarii le-a făcut chiar Revista bibliotecilor. Dar dacă pledoariile au avut sau nu ecoul dorit, aceasta este o altă problemă. A existat un anumit departamentalism negativ în cultura noastră și trebuie să-l recunoaștem. Ei bine, el nu mai poate funcționa și chiar dacă cineva ar dori să-l prelungească, aceasta nu mai este posibil. O cultură unitară dar diversă în același timp nu se poate baza decît pe toate resursele ei puse în relație și atunci noi nu mai putem gândi structurile universitare despărțite, fie și măcar administrativ, de celelalte structuri. Toate dependențele trebuie cu totul altfel gândite în viitor, în sensul abordării sistemice, în sensul intrării în sisteme nu în linie administrativă, pentru că astăzi sistemele nu exclud, dar minimalizează dimensiunea administrativă. ele au cu totul alte valențe. Este singurul mod de a aborda azi la nivel național problema sistemului bibliotecilor din România și a noilor raporturi care trebuie să se instituie.

● Nu doar o pedagogie a lecturii, ci o funcție de interferență culturală generalizată.

— Ne aflăm în fața unei gândiri noi în relația cu cititorii. M-am referit deja în linii foarte mari la ce trebuie să ne pretindem nouă ca

bibliotecari și cine va fi cititorul de mîine al bibliotecii. Dar nu doar acestea vor fi modificările din relația bibliotecar/cititor, în ciuda aspectului esențial pe care ele îl îmbracă. Va trebui gîndită biblioteca atît de pe poziția instituției care pune la îndemînă informație, cît și de pe poziția instituției care este prin fiecare gest al ei formativă. Biblioteca este o structură formativă de la modul în care este organizată, la calitatea relației pe care o întreține, deci de la calitatea, competența și frumusețea dialogului pe care-l întreține, pînă la modul în care construiește relații cu alte instituții culturale similare și, mai mult, pînă la modul în care, în interiorul ei, se construiesc relații inter-umane. Deci e o altă dimensiune a pedagogiei lecturii. De fapt nu mai e doar o pedagogie a lecturii, este altelea, este o funcție de interferență culturală generalizată, în care trebuie să implicăm bibliotecile cu tot ce sînt ele — de la structură, de la dotare, de la organizare, pînă la calitatea umană a specialistului din bibliotecă. Avem aici de gîndit mult, pentru că lucrurile pot fi ușor exprimate în formule mari, dar sînt greu de realizat fiecare în parte. Nu totul se schimbă peste noapte, nu totul se înțelege dintr-o dată. Noi înșine nu știm acum care vor fi, în detaliu, dimensiunile concrete ale acestei afirmații.

● Un bibliotecar cu o formație profund umanistă, nu doar în sensul stăpînirii disciplinelor umaniste, ci în sensul punerii în valoare a tot ce este omenesc necesar.

— Va trebui, într-un plan mai larg, să ne implicăm mai mult în gîndirea biblioteconomică națională, deci, să existe o contribuție mai mare a bibliotecii noastre în gîndirea profesiei, pentru că nu sîntem singuri. Nu sîntem și n-am fost singuri. Am înțeles însă că fiecare structură își are rosturile ei și cu cît are mai multă tradiție în spate, mai multă istorie frumoasă, cu atît este mai obligată să își spună cuvîntul și să se manifeste cu tot ceea ce această tradiție i-a lăsat pozitiv. Ne gîndim deci să participăm foarte activ la discuțiile din cadrul breslelor, la care se va stabili cum va fi organizată profesia noastră, cum se vor forma bibliotecarii, care va fi durata studiilor, cum va fi mai exact conturată aria de competențe a bibliotecarului, în sensul împletirii în formația acestuia a diverselor zone ale cunoașterii. Noi, în ciuda repudierii enciclopedismului într-o lume a specializărilor înguste, trebuie să continuăm să vedem în bibliotecar un enciclopedist al esenței, pentru că atunci cînd biblioteca este enciclo-

pedică, cum este Biblioteca Centrală Universitară și cum sînt și alte biblioteci, inclusiv marile biblioteci publice pe care le avem, trebuie să vedem în bibliotecar un om deschis tuturor orizonturilor cunoașterii la modul esențial, nu la modul cunoașterii de detaliu, ci, așa cum arătăm, la modul construirii de relații cu toate aceste domenii, al cunoașterii instrumentelor generale cu care se poate pătrunde în toate aceste domenii. Deci n-ar mai trebui să concepem formația bibliotecarului decît bazată pe un trunchi de cunoaștere generală indiferent ce specializări vom putea adăuga ulterior. Apoi, va trebui, atît cît putem, să ne amintim și cît nu, putem învăța de la ce fac alții. Am traversat o perioadă de fantome de asociații profesionale. Și bibliotecile au avut pe hîrtie o asociație a lor, dar în realitate, mai ales de 15 ani încoace, n-a mai funcționat nici o structură profesională. Oamenii n-au avut posibilitatea să-și cunoască specificitățile și mai ales n-au fost în situația de a acționa ca o breaslă.

Noi am avut biblioteci, am avut indivizi, dar n-am avut o comunitate de interese exprimată liber, organizată liber și nici o diversitate înțeleasă în cadrul acestei comunități. Sînt lucruri esențiale pentru orice profesie. De aici, lipsa unui statut. Noi nu am reușit să impunem adoptarea unui statut al profesiei. Sîntem de altfel dintre puținele țări din lume, dintre puținele țări cu nivelul nostru cultural, care trăiesc cu o profesie atît de marginalizată. Chiar dacă noi, ca indivizi și ca instituție, nu ne-am simțit niciodată marginali și am acționat cu totii toamă pentru a putea impune profesia noastră, din punct de vedere oficial, marginalizarea e demonstrabilă absolut la toate nivelurile de abordare.

Și pentru profesie sînt extrem de multe lucruri de făcut. Nu trebuie să ne grăbim, dar nici nu trebuie așteptat la nesfîrșit. Sînt de receptat, sînt de născut toate punctele de vedere pozitive, astfel încît să construim o asociație puternică sau mai exact, în gîndul meu, o uniune de asociații de bibliotecari, pentru că în ciuda acestor elemente comune, în toate categoriile de biblioteci există particularități de care trebuie să fim seama. Din experiența mea din contactele cu biblioteci din alte țări, acest mod de organizare ar pune în oeră și toate interesele, și ar atrage la participare mult mai mulți oameni, iar structurile sînt mult mai deschise decît în cazul asociațiilor construite pe tiparul celei ce a funcționat la noi. Trebuie, cred, să aspirăm spre acel cadru care să creeze posibilitatea ca un număr cît mai mare de persoane să aibe un rol în această structură profesională.

dr. Ion STOICA

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Dezbateri profesionale

Asociație

sau

Uniune...?

Este bine știut că, ultimele două decenii, bibliotecarii din România au fost împiedicați de fosta dictatură să-și reorganizeze asociația profesională invocându-se diferite motive demagogice. Zadarnice au fost demersurile făcute de numeroși bibliotecari între care și cei din BCU București, în persoana neostenitului său director, dr. Ion Stoica, pe lângă fostul președinte al fostului CCES, de fiecare dată obținându-se invariabilul răspuns „acum nu e momentul”. Dar iată că fără voia acestuia sau a altor reprezentanți ai clișei ceausiste momentul a venit.

E bine să ne reamintim că pînă prin 1973 a existat o asociație de bibliotecari, dar care, din păcate, ca organism profesional, s-a anemiât treptat ca urmare a dispariției membrilor din conducerea aleasă. În condițiile imposibilității convocării unei conferințe pe țară, pentru a folosi un termen la modă, Asociația a fost confiscată, însușită de conducerea Bibliotecii Centrale de Stat, sub ochii oblăduitori ai forurilor superioare (care și-au avut și ei „partea”) folosind-o doar pentru funcția ei externă și doar cînd era vorba de participările anuale la congresele FIAB. De notat că aceste participări nu se mai întorceau în nici un fel în beneficiul membrilor asociației prin informări în reuniuni profesionale

* N.R. O filială locală a Asociației bibliotecarilor a fiintat datorită unor animatori deosebiți în județul Timiș pînă în zilele noastre, reușind să aibă o viață reală, să realizeze coeziune profesională la nivelul rețelei exprimată chiar și într-o publicație periodică, dar nu

sau prin intermediul presei de specialitate, ca în anii mai vechi. Fără îndoielă că o vină au avut-o și membrii asociației care s-au lăsat astfel manevrați și n-au știut să lupte pentru supraviețuirea acestui organism*, ce trebuia să gireze nu numai o profesie, dar și un învățămînt profesional. Este un lucru dureros, dar trebuie să ne reamintim că România este singura țară din Europa și una dintre puținele state din lume care nu are un învățămînt biblioteconomic. Consecințele acestei situații sînt lesne de ghicit: o profesiune nu numai ignorată dar și disprețuită, marginalizată, deși, paradoxal, bibliotecarii s-au simțit întotdeauna o breaslă unită, mîndră de rolul și valoarea ei socială. Pînă la revolu-

a reușit din păcate să stîrnească emulație și în alte județe, cu atît mai puțin să suplinească absența Asociației naționale. Reamintim în acest context numele inițiatorului: Mihai Ianculescu, pe atunci, directorul Bibliotecii Județene Timiș, azi la pensie.

ția populară anticeausistă, spre a oferi un singur exemplu, bibliotecarilor publici — ne gîndim în primul rînd la cei din sfera sindicatelor — li se cerea de către activiștii de partid și culturali să facă tot felul de munci umilitoare, fiind plătiți în schimb cu un salariu de mizerie. Mai e nevoie să ne reamintim de terorizantele expoziții cu operele dictatorilor, supuse numeroaselor vizionări sau de sutele de bibliografii pe diferite teme social-politice, neconsultate de nimeni, ori de alte sute de activități, numite „de masă” cele mai multe nespecifice în cadrul dementului festival „Cîntarea României”. Și de ce să nu evocăm aici și numeroasele „curbe de sacrificiu”, aplicate bibliotecarilor direct sau indirect. Ne amintim cu oroare de decretul privind suprimarea posturilor de bibliotecari comunalii în urma aplicării căruia mii de oameni au rămas fără locuri de muncă (și publicul fără elementare facilități de lectură!). Prin diferite alte stratageme, sute de alte posturi din

bibliotecile publice și școlare au fost desființate. Nici bibliotecarii universitari nu au avut o soartă mai bună. În afara restructurărilor generale care afectau toate categoriile de bibliotecari, aceștia erau „decimați” și cu ocazia restructurărilor care priveau personalul TESA, unde, la nevoie, erau incluși și bibliotecarii. Cunoaștem numeroase cazuri de bibliotecari de învățământ superior unde au rămas mai puțin de zece bibliotecari, nerespectându-se relația normativă bibliotecar-număr de cititori. Foarte adesea, rectoratele optau pentru un portar sau o îngrijitoare și nu pentru un bibliotecar. Se aprecia în mod eronat de către conducerea, adesea ignorantă, ale institutelor de învățământ superior că sarcina bibliotecarului ar fi numai aceea de a servi cărți cititorilor, necunoscându-se dificultatea procesului de prelucrare a acestora pentru a putea fi oferite în condiții optime spre lectură.

Iată câteva din motivele care au făcut pe bibliotecari ca, imediat după izbînda revoluției populare, să-și pună cu multă seriozitate problema viitorului profesiei lor. Îmi amintesc că aproape nu a existat vreodată o întâlnire profesională, de-a lungul ultimilor zece ani, de pildă, indiferent de subiectul său, în care să nu se pună cu acuitate problema unei asociații și a unui statut profesional al bibliotecarilor. Întrebări ca: noi cine sîntem? noi ai cui sîntem? erau puse de toți bibliotecarii, indiferent de rețeaua din care făceau parte. Întrebări perfect justificate în condițiile inexistenței unui statut al bibliotecarului care ar fi definit o profesie — de cea mai mare importanță pentru viața culturală și intelectuală a unei țări. Situația aceasta jenantă a dus la degradarea în România a profesiei de bibliotecar, care în alte țări ale lumii se bucură de un înalt prestigiu. Așa se explică faptul că mulți bibliotecari — îndeosebi bărbații — se feresc să spună cuiva meseria pe care o practică, o meserie fără statut și prost remunerată.

Și de fapt, ce sînt bibliotecarii? Deși marea lor majoritate sînt absolvenți de universitate, ei nu sînt profesori, cum unora le place să-și spună, nici cercetători, nici personal TESA. Dar ce sînt atunci? Ei sînt pur și simplu bibliotecari, așa cum urmează să-i definească statutul, care va realiza echivalența cu celelalte profesii. În Statele Unite, de exemplu, potrivit statutului Asociației Bibliotecarilor Americani (ALA), bibliotecarii au statut și salarii egale cu categoriile sociale pe care le servesc. Astfel, un bibliotecar universitar este remunerat la fel ca un profesor universitar, tot astfel un bibliotecar de liceu, egal cu un profesor de liceu etc.

Sînt sarcini de mare urgență pe care o viitoare asociație a bibliotecarilor trebuie să le rezolve.

Revenind acum la preocupările bibliotecarilor români vizînd cre-

area unei organizații profesionale, ținem să precizăm că încă de la prima întâlnire a acestora** s-a convenit asupra oportunității înființării nu a unei asociații, ci a unei uniuni a asociațiilor bibliotecarilor și documentariștilor din România.

Plecînd de la eșecul fostei asociații, care nu a reușit să răspundă decît în foarte mică măsură nevoilor tuturor categoriilor de bibliotecari, de unde, poate, și slăbiciunea sa, asociații distincte, pe tipuri de bibliotecă, pare a fi formula ideală în vremea noastră, cînd descentralizarea permite realizarea unei cooperări eficiente.

În funcție de interese și preocupări, s-a căzut de acord, în principiu, cu constituirea următoarelor asociații: Asociația bibliotecarilor publice; Asociația bibliotecarilor de învățământ***; Asociația bibliotecarilor specializați; Asociația bibliotecarilor naționale și academice; Asociația documentariștilor, fiecare din acestea urmînd a avea statutul său propriu de funcționare, cu elemente specifice, dar și cu elemente comune tuturor asociațiilor care vor sta la baza Uniunii. Statutul Uniunii urmează să fie redactat de reprezentanții tuturor asociațiilor și va fi asemănător altor organizații similare care își desfășoară activitatea în România. S-a convenit, de asemenea, ca orice bibliotecă, unitate documentară sau specialist (în activitate sau la pensie), indiferent de natura specializării sale, să poată adera la oricare asociație.

În urma unor îndelungate dezbateri, participanții au decis ca viitoarea uniune să militeze pentru realizarea următoarelor deziderate:

1. Elaborarea unei noi legislații a bibliotecilor din România, care să repună în drepturile legitime bibliotecile, în acord cu celelalte instituții culturale ale țării.
2. Elaborarea unui statut profesional al bibliotecarului și documentaristului — una din sarcinile fundamentale ale unui organism profesional.
3. Reînființarea învățămîntului bibliotecar de nivel postliceal și universitar și de informare documentară de nivel universitar, România, după cum menționam, numărîndu-se printre rarele țări din lume lipsite de un învățămînt de specialitate.
4. Editarea de publicații proprii privind formarea și

** *Reprezentanții principalelor biblioteci din țară s-au reunit în zilele de 16 și 23 ianuarie 1990 la Biblioteca municipală „Mihail Sadoveanu” din București pentru a lua în discuție problemele vitale ale activității de bibliotecă — apărute după victoria revoluției populare — și în primul rînd constituirea unei asociații profesionale.*

*** *În acest număr, relatări de la ședința grupului de inițiativă.*

perfecționarea profesională, precum și susținerea reparației unei reviste de bibliologie, cu periodicitate lunară, prin reorganizarea buletinului Bibliotecă.*** 5. Elaborarea unui cod deontologic al bibliotecarului și documentaristului, de extremă importanță pentru definirea morală a acestor specialiști.

6. Afilierea Uniunii Asociațiilor Bibliotecarilor și Documentariștilor din România la Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci și Bibliotecari (FIAB/IFLA) și, respectiv la Federația Internațională de Documentare (FID), unde se discută probleme vitale ale activității de bibliotecă și documentare, precum accesul universal la informații, crearea de rețele naționale și internaționale pentru un schimb activ de informații științifice, tehnice și culturale între state, elaborarea de norme tehnice privind diferitele activități de bibliotecă etc.
7. Stabilirea de legături cu asociațiile similare din alte țări și realizarea cu acestea a unor convenții privind schimbul de idei și specialiști. Totodată, reprezentanții unor categorii de biblioteci au cerut, printr-o petiție, noului ministru al învățămîntului să sprijine progresul biblioteconomiei și informării documentare românești prin: 1. Înființarea unei școli postliceale de biblioteconomie și informare documentară, precum și a unei secții cu același profil în cadrul Facultății de Filologie a Universității București, începînd cu anul de învățămînt 1990/1991.
2. Încadrarea, pe bază de concurs, a specialiștilor care urmează a deveni cadre didactice la toate aceste forme de învățămînt.
3. Introducerea în toate institutele de învățămînt superior, începînd cu anul al III-lea, așa cum procedează, de pildă, Marea Britanie, a unui curs de informare documentară, atît de necesar în epoca proliferării informațiilor în toate domeniile cunoașterii umane pentru orientarea informării studentilor în literatura de specialitate.
4. Acordarea de burse în străinătate pentru formarea și perfecționarea profesională, care să fie obținute prin concurs.
5. Crearea unei direcții a bibliotecilor, documentării și arhivelor în cadrul Ministerului Învățămîntului. (Credem că în urma desființării Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, INID și oficiile sale ar putea trece în subordinea Ministerului Învățămîntului, la fel și arhivele aflate nejustificat la Ministerul de Interne.)
6. Acordarea de sprijin moral și material asociațiilor de bibliotecari și documentariști.

dr. Mircea REGNEALĂ

**** *N.R. Ministerul Culturii a anticipat, cum revista noastră o arată, împlinirea acestui deziderat al breslei.*

Prin republicarea acestui articol, apărut în „Revista bibliotecilor”, în nr. 1/1971, inaugurăm o rubrică pe care ne-am propus s-o intitulăm „Pagini de recitit”. Sperăm ca textele selectate să își găsească locul firesc și valoarea mereu actuală în seria nouă a revistei ce se adresează tuturor bibliotecilor din țara noastră.

Acad. prof. Gr. C. MOISIL

Lipsuri generale ale bibliotecilor speciale

Prin biblioteci speciale înțeleg: bibliotecile institutelor de cercetări ale Academiei R. S. România, bibliotecile universitare și cele de facultăți (atât ale Universităților cât și ale Institutelor de învățământ superior ca institutele politehnice și alte institute asemănătoare, ASE-ul, institutele pedagogice universitare, IPCD-urile, institutele departamentale de cercetări).

Lipsa esențială a acestor biblioteci este lipsa de literatură străină de specialitate. Mă voi mărgini la științele matematice, fizice, chimice, biologice, tehnice.

Orice carte științifică tipărită în orice țară din lume ar trebui să existe măcar într-un exemplar în țara noastră și ar trebui să fie fișată în toate bibliotecile de institut. Particularii ar trebui să poată cumpăra în abonament copii după acest fișier. (Ar trebui de asemenea ca persoane particulare să poată cumpăra cărți străine pentru biblioteca lor. Repet e vorba exclusiv de cărți de matematică, de științele naturii, de tehnică.)

Gradul de civilizație al unui popor mic* se poate măsura și după numărul de cărți științifice străine importate pe cap de om, după cum gradul de civilizație, s-a spus, se măsoară după numărul de kilograme de săpun consumat pe cap de locuitor.

A crede că poți să nu cunoști toată literatura științifică străină e ca și a crede că ești curat fără să te speli o săptămână dacă nu ți s-au înegrit încă mâinile.

Explicația dată de unii că bibliotecile speciale nu sînt aprovizionate cu cărți științifice pentru a se face economii valutare e tot atât de falsă ca și a celui care nu-și cumpără săpun fiindcă n-are salariul destul de mare.

De altfel comparația poate fi dusă mai departe. Omul se învață cu lipsa de bibliografie cum se învață cu lipsa de săpun. Se freacă cu nisip sau lucrează din ce știe profesorul lui. Popoarele slab dezvoltate n-au săpun, nici biblioteci. Cînd încep să aibă, devin popoare în curs de dezvoltare.

* Popor mic = popor cu mai puțin de 100 000 000 conaționali.

O a doua lipsă mare a bibliotecilor speciale este orarul lor prea scurt. Cercetarea nu se face la ore fixe. Cercetătorul nu citește de la 7 — 15^{1/2}. Cercetătorul trebuie să găsească biblioteca deschisă de la 7 la 22 în zilele săptămîinii și măcar cîteva ceasuri duminica dimineața.

De sîmbăta la amiază pînă luni dimineața cineva care face cercetare nu poate aștepta o deschidere de bibliotecă. Munca de bibliotecar la un institut de cercetare e munca de ghișeu. Eu am, n-am proces, la 12 trecute sînt la Tribunal. Aceasta e munca de ghișeu. E munca pompierilor care trebuie să fie întotdeauna gata. Eu nu cred că comandantul unui post de pompieri poate fi criticat că nu și-a îndeplinit planul de incendii. La fel pentru un ciclu cu planul de înmormîntări.

Biblioteca trebuie să se adapteze la nevoile cercetătorului; un regulament nechibzuit al unei biblioteci speciale poate scădea sensibil randamentul muncii de cercetare. Numai că acest lucru nu se poate citi în registrele contabile.

Beneficiile unei cercetări abstracte sînt aii de mări — deși nu apar nici în „Jurnal” nici în „Cartea mare” (registrele contabile cerute de lege) încît cei ce fac mari economii pe seama bibliotecilor speciale nu se știe dacă în realitate nu sînt mari risipitori. Am auzit de o fabrică că a economisit și nu a introdus aparatul de detectare automată a incendiilor. Fantezie aveți!

A treia problemă pare măruntă și caraghioasă. Încercați la biblioteca institutului D-voastră să puneți întrebarea: aveți toate volumele românești (deci nu e problema de deverse) ce au apărut în ultimii zece ani în această problemă? Puteți fi mai malitioși: aveți în biblioteca institutului Dvs. toate lucrările cercetătorilor din institutul D-voastră? Și chiar mai: aveți în biblioteca institutului Dvs. D-voastră toate lucrările publicate de institutul D-voastră?

Tovarăși bibliotecari fiți atenți: O asemenea întrebare poate să vi se pună.

Mai ales după acest articol. Acorul Păun să bașe de seamă.

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Eveniment

S-a întîmplat ieri, s-a întîmplat mîine

Un grup de inițiativă, avîndu-i în frunte pe Mihai Petrescu, Mircea Regneală, Ion Stoica și alte personalități bibliotecare ce au și vocația de animatori, s-a întrunit, la 15 februarie, la sediul Bibliotecii Centrale Pedagogice, pentru a dezbate unele aspecte de fond și de formă ale problemei. Reprezentarea geografică, instituțională și pe rețele a fost următoarea: din Capitală — B.C.U., B.C.P., B.I.P.B., B.—I.M.F., B.—A.S.E., Biblioteca Institutului de Arhitectură, Biblioteca Institutului de Construcții, B.—Liceul nr. 27; din Brașov — B.C.U.; din Cluj B.—I.M.F., B.—Institutul Politehnic; din Galați — Biblioteca Universității, din Baia Mare — Biblioteca Institutului de Învățămînt superior; din Constanța — Biblioteca Institutului de Subingineri; din Ploiești — Biblioteca Institutului de Petrol și Gaze, Biblioteca Liceului nr. 9, Biblioteca Școlii „Al I. Cuza”; din Timișoara — Biblioteca Liceului industrial nr. 9; din Sibiu — Biblioteca Institutului de Învățămînt Superior, precum și colectivul compartimentului de specialitate din M.I. și subsemnata, ca reprezentantă a presei de specialitate și, afectiv și ca formație profesională, cu apartenență la breasla bibliotecarilor de învățămînt superior. Documentele supuse dezbaterii ca proiecte — Programul viitoarei Asociații și statutul — au fost redactate de un colectiv alcătuit din Mircea Regneală, Victoria Vulpe, Florica Câmpeanu, Mihai Petrescu și Mari-lena Șuteu.

Dezbaterile legate de organizarea Asociației au limpezit cîteva aspecte principiale și de program.

Oportunitatea refacerii Asociației bibliotecarilor care a funcționat în România pînă prin 1974 nu a mai trebuit argumentată, consecințele imposibilității comunicării profes-

A doua parte a binomului din titlu ne-a fost inspirată de faptul că publicația noastră, pînă mai ieri trimestrială, aleargă gîfîind să prindă ritmul lunar, astfel încît informația de viață să nu mai îmbătrînească în așteptare. Formal nr. 1 ar trebui calendaristic să reflecte realitățile lunii decembrie, cel mult ale începutului de ianuarie și doar să anticipeze proiectele lunilor următoare. Dar cum viața ne-a luat-o înainte nu putem să nu sfidăm timpul și să cuprindem în acest număr prim (care nu mai e în nici un caz al lui ianuarie fiind finalizat în martie) un eveniment de excepție al profesiei noastre parțial consumat deja, parțial pe cale de a se finaliza în ultima decadă a lunii. Este vorba de constituirea Asociației bibliotecarilor de învățămînt din România.

sionale organizate în cadrul breslelor afectîndu-ne pe toți, mai ales în ultimii 15 ani.

Refacere sau facere? reînființare sau înființare? această întrebare a nuanțat problema, pusă cu acuitate în ultimele două luni, reuniuni de lucru cu deschidere profesională mai largă, la nivelul tuturor rețelelor, avînd loc în mai multe rînduri din inițiativa Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” din București. Atunci, acolo, s-au formulat diferite păreri, unele chiar contradictorii, legate de statutul profesiei, funcția formală a asociației, cuprinderea ei (bibliotecari din toate rețelele, bibliotecari și documentariști, bibliotecari dintr-o anumită rețea), respectiv oportunitatea ființării unei singure asociații sau a mai multora grupate într-o uniune.

Reuniunea la care am asistat a reluat aceste probleme, delimitîndu-și opțiunea, prin prisma bibliotecarilor de învățămînt — școlari și de învățămînt superior, asimilîndu-se acestora și Biblioteca Centrală Pedagogică —, cel mai puternic detașament profesional din țară, cuprinzînd cca 11 mii de bibliotecari.

La baza acestor opțiuni au stat două considerente principale. În ceea ce privește funcția formală a unei uniuni profesionale, s-a acceptat ideea că aceasta nu trebuie confundată cu structurile de tip sindical. O structură de tip asociație trebuie să reflecte doar problemele profesiei, raporturile cu ea însăși, cu nivelul ei internațional, cu alte profesii din țară și în primul rînd din sfera culturii, în timp ce o organizație de tip sindical privește profesia doar în raport cu structurile administrative mai mici sau mai mari, punînd în prim plan drepturile bibliotecarului ca om al muncii și nu ca specialist de un anumit tip.

Celălalt considerent, avînd în vedere și experiența în acest plan a altor țări, a pornit de la specificitatea diferitelor tipuri de biblioteci din punct de vedere al sarcinilor și funcționalităților, de la gradul diferit de structurare a rețelelor.

Data fiind predominanța punctelor comune și pînă la un anumit nivel coincidența sarcinilor bibliotecilor din toate unitățile de învățămînt, în raport cu diferențele firești dintre o bibliotecă școlară și o mare bibliotecă universitară, s-a convenit că o asociație a tuturor bibliotecarilor de învățămînt în momentul de față este formula care răspunde cel mai bine necesităților profesiei.

Alte probleme care au ocupat atenția în cadrul reuniunii de inițiativă au fost legate de asigurarea unei reale participări a tuturor membrilor la viața de asociație, a activității la nivel de masă, am spune, de stabilire a unui raport firesc între ce ia (cotizații etc.) și ce oferă asociația, gîsindu-se modalități de stimulare profesională — de la cele interne, la participările în străinătate, de asigurare a unui sistem de informare profesională, de proiectare a activităților pe perioade suficiente de întins de timp, de adoptarea altor documente cu caracter legislativ, de reglementare. În fine, s-au fost perfectate unele aspecte organizatorice — un calendar al întîlnirilor de lucru pînă la conferința pe țară, modalitățile de lucru pentru definirea proiectelor de documente ale asociației pe baza propunerilor și observațiilor primite, probleme legate de bugetul asociației și respectiv de taxele de înscriere și cotizații, modalitățile formale de aderare, stabilirea cotei de reprezentare la conferința pe țară de constituire a asociației și de alegere a organului de conducere.

Convenindu-se ca data pentru acest eveniment să fie 28 martie, preluînd ideea dintr-un celebru film „S-a întîmplat mîine”, avînd drept tramă existența fantastică a unui ziar cu viziune premonitoare, ne permitem, așa cum anunțăm în preambul, să încheiem cronica reuniunii de inițiativă care a avut loc „ieri” (la 15 februarie) cu anticiparea evenimentului propriu-zis, anunțînd organizarea Asociației bibliotecarilor de învățămînt din România.

Ioana TAUTU

173 de delegați ai primilor 795 de aderenți la Asociația bibliotecarilor de învățămînt, bucurîndu-se și de participarea a 47 de invitați, s-au întrunit în ziua de 28 martie a.c. în Sala de festivități a Casei Universitarilor cu un bogat program de lucru, predominant organizatoric. S-a ales prin vot secret consiliul de conducere al Asociației: Mihai Petrescu (Ministerul învățămîntului), Mircea Regneală (BCU — București); George Anca (BCP); Doina Toma (Biblioteca Universității Brașov); Cornel Ștefanache (BCU Iași); Ion Stoica (BCU — București); Dumitru Silvia (BCU — Cluj); Dan Stoica (BCU — Iași); Sanda Gligor (BCU — Timișoara); Gabriel Stoian (B.I.P.G. — Ploiești); Liliana Calagiu (preuniversitare — București); Lucreția Șipoș Banc (preuniversitare — Cluj); Octavian Lohon (BCU — Craiova); Florica Câmpeanu (BCU — București); Marian Trifa (B.I.M.F. — Timișoara); Carmen Dicu (B.I.I.S. — Sibiu); Lăcrămioara Blascioc (B.I.P.B. — București), desemnată casier, Elena Munteanu (preuniversitare — Iași) și Ion Popișteanu (B.I.I.S. — Constanța).

Președinte a fost ales dr. Ion Stoica, directorul Bibliotecii Centrale Universitare din București, iar vicepreședinți — Mihai Petrescu, inspector general în Ministerul Învățămîntului, dr. George Anca, directorul Bibliotecii Centrale Pedagogice, și Sanda Gligor, reprezentantă a bibliotecarilor din învățămîntul preuniversitar — Timișoara.

Au fost aleși și 3 membri de onoare — Mihai Șora, ministru Învățămîntului, Victoria Curcăneanu și prof. univ. dr. doc. Dan Simonescu, acesta din urmă fiind ales și Președinte de onoare al Asociației.

În componența Comisiei de Cenzori au intrat Florentina Salomea (B.I.P.G. — Ploiești), Lucian Suciu (B.I.A.F. — Cluj), Iolanda Mihălaşe (Învățămîntul preuniversitar — Ploiești), membri supleanți fiind Zeo Ciuleanu (B.C.U. — București); Antoaneta Teodorescu (B.C.U. — Iași), Angela Stanciu (Învățămînt preuniversitar Cluj).

Pe agenda de lucru au figurat, între altele, o informare asupra activității comitetului de inițiativă, adoptarea statutului și a planului de activitate pe anul 1990 (revenim asupra acestor documente în numărul viitor), alegerea comisiilor de lucru pe specialități (perfectionare profesională, completarea colecțiilor, clasificare-catalogare, bibliografie, relații cu publicul, automatizare) și stabilirea filialelor teritoriale (Iași, Craiova, Tg. Mureș, Cluj, Timișoara, Constanța).

Notă: La p. 22, Platforma-Program a Asociației.

Biblioteca Centrală de Stat în
așteptarea noului sediu.

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Cronica reconstrucției

Sîntem programatori, specializați în informatica documentară și — de doi ani — sîntem responsabilii proiectului de informatizare a noii Bibliotecii Naționale. În această postură, am ajuns să cunoaștem destul de bine multe din fațetele problemei Bibliotecii (nu toate, desigur), drept care ne permitem să susținem ideea finalizării acestui obiectiv cultural și să analizăm mai detaliat problema informatizării ei.

BIBLIOTECA

NAȚIONALĂ

are nevoie de clădirea

care i-a fost destinată!

Concepția clădirii are mari deficiențe funcționale și estetice și din pricina faptului că la proiectarea clădirii nu s-a ținut cont nici de părerea conducerii Bibliotecii Centrale de Stat (B.C.S.) și nici de modele semnificative din străinătate.

Coabitarea Bibliotecii Naționale cu Institutul Național de Informare și Documentare (I.N.I.D.) este artificială, dar aceste probleme trebuie tratate separat.

Din punct de vedere funcțional, proiectul este contrar normelor general acceptate în lume pentru bibliotecile din această categorie. Deficiența constructivă majoră este plasarea într-un singur corp atât a depozitelor cit și a sălilor de lectură (care nu sînt nici măcar grupate). Aceasta duce la o extrem de supărătoare intersectare a fluxului de carte cu cel al cititorilor. În plus, costul construcției este nejustificat de ridicat. Pentru depozite este nevoie de o clădire cu rezistență mare, circa 2000 kg/mp, pe cînd pentru sălile de lectură este suficient circa 200 kg/mp (cifrele sînt aproximative, dar raportul dintre ele este realist). Acum întreaga clădire e proiectată cu rezistența cerută de depozite. Bibliotecarii pot enumera și alte deficiențe funcționale.

În ciuda acestor deficiențe, credem că noua clădire a Bibliotecii oferă o soluție mai bună decît actuala clădire a B.C.S. (destinată inițial drept sediul bursei), care este improprie pentru o bibliotecă mare, depozitele fiind răsplîndite atît în oraș, cît și în afara lui și, în multe cazuri, în condiții necorespunzătoare, în plus, unele secții ale B.C.S. nedispunînd de spațiu în clădire. Să nu uităm un aspect deosebit de neglijabil: în noua clădire au fost investite deja fonduri semnificative și abandonarea proiectului ar fi o risipă suplimentară.

Din fericire, datorită nenumăratelor „amendamente prezidențiale”, clădirea este departe de a fi terminată, ceea ce oferă posibilitatea ca măcar o parte din erorile proiectului să fie corectate. Pentru aceasta propunem un concurs de arhitectură pentru reproiectarea clădirii, cu următoarele obiective: păstrarea a ceea ce este deja construit și îmbunătățirea funcționalității și esteticii la un cost de finalizare rezonabil.

În ceea ce ne privește, sîntem gata să participăm la reformularea cerințelor impuse de informatizare.

Calculatorul în bibliotecă nu este un lux ci o necesitate. Toate bibliotecile importante din țările occidentale și majoritatea bibliotecilor publice (cel puțin în S.U.A.) sînt deja informatizate. Ritmul actual de creștere a cantității de informație produsă de omînire, pe de o parte, și „foamea” de informație pertinentă, pe de altă parte, fac ca fără această unealtă funcționalitu-

tea unei biblioteci mari să fie foarte limitată și în continuă scădere. Aceasta se aplică cu atât mai mult la o bibliotecă națională. Dotarea Bibliotecii Naționale a României se cifrează în jur de 8 milioane de unități bibliografice (cărți, reviste, partituri, hărți, discuri ș.a.m.d.).

Calculatorul permite, în primul rând, identificarea rapidă a lucrărilor care satisfac criteriile cititorului. Și dacă o solicitare de genul „toate lucrările lui Eminescu traduse în engleză” se poate rezolva anevoie manual și simplu cu calculatorul, în schimb, o solicitare de genul „toate lucrările preferate de Noica” nici nu poate fi rezolvată fără calculator, în organizarea actuală a cataloagelor.

Calculatorul se impune și ca mijloc pentru transferul și controlul informațiilor legate de circulația cărților. Datorită răspândirii depozitelor în întreaga țară, nu există nici un mijloc tradițional rezonabil prin care solicitarea de împrumut a unui volum să ajungă la depozitul potrivit. În paranteză fie spus, în absența unui „televizor” (un lift specializat pentru carte, care merge și pe orizontală și care a fost prevăzută inițial, dar a fost „lăsat” din considerente valutare), nici pentru transportul cărților de la depozit la sală și înapoi nu există un mijloc decent — conform proiectului actual. Controlul circulației cărților cu calculatorul are și avantaje suplimentare semnificative. De pildă, dacă titlul solicitat nu este disponibil, cititorul află imediat, în sistemul manual, în timp ce se pierdea un timp egal cu căutarea lui de către depozitar la raft. Mai mult, decât atât, se pot face rezervări pentru cărțile indisponibile.

Desigur, aceste beneficii au un preț. Și nu mic. Pe lângă costul calculatoarelor și al amenajărilor aferente, este necesar un efort semnificativ, uman și financiar, pentru introducerea datelor bibliografice pe suport magnetic, pentru a putea fi procesate automat (așa numita „retroconversie”). Toate bibliotecile informatizate din lume au trecut prin asta; e inevitabil.

Pentru informatizarea Bibliotecii Naționale, identificăm următoarele variante (pe care, prin presă, le supunem și opiniei publice):

1. Achiziționarea unui „sistem la cheie” (care cuprinde calculatoare și programe) din occident. Există circa 15 firme specializate semnificative, toate în S.U.A. și Canada. Un asemenea sistem nu s-ar putea obține cu mai puțin de 500 000 de dolari. Avantajul major al acestei soluții ar fi calitatea și performanța. Principalul dezavantaj funcțional ar fi lipsa tratării Clasificării Zecimale Universale (CZU) pentru accesul după subiect la materialul bibliografic. CZU nu este

folosită în America de Nord, dar este folosită intens în Europa, iar la noi e utilizată în mod exclusiv. Un alt dezavantaj ar fi necesitatea multor adaptări de detaliu (dialog în limba română, alfabet românesc etc.).

2. Realizarea programelor în țară (cu trei subvariante de procurare a calculatoarelor). În momentul suspendării contractului nostru cu I. P. Carpați, problemele erau în lucru (Proiectul FOLIO, descris în buletinul „Biblioteca”, numerele 4/1988, 1,2 și 3/1989). Ele nu ar putea acoperi integral funcțiile unui sistem la cheie. Până la inaugurarea bibliotecii urmau să se realizeze doar trei subsisteme majore: circulația, consultarea cataloagelor și editarea bibliografiei naționale. Celelalte subsisteme (achizițiile, împrumutul interbibliotecar, controlul seriilor...) urmau să se realizeze în timp. Din punct de vedere al performanței, programele noastre nu se vor situa la nivelul celor oferite de firmele specializate (noi sîntem debutanți în domeniu, pe cînd unele din aceste firme fac asta de peste 10 ani). Totuși, cînd proiectul era destul de bine creionat, în vara lui '88 — prin bunăvoința Bibliotecii Americane din București — am beneficiat de sfaturile pertinente ale profesorului S. Michael Malinconico, fost director tehnic al Bibliotecii Publice New York, actualmente profesor la Universitatea din Alabama. El ne-a ajutat să ne consolidăm ideile și să regîndim unele părți ale proiectului care erau grevate de cunoașterea parțială a realizărilor din domeniu, pe plan mondial. În plus, profesorul Malinconico ne-a dat încredere în capacitatea noastră profesională. Cităm din scrisoarea sa din 22 iulie 1988: „Sper că înțelegerea noastră a fost eficientă și a contribuit puțin la dezvoltarea proiectului vostru. Se pare că aveți o înțelegere deplină a problemelor ce vă stau în față și vă dați seama perfect de posibilitățile și limitele tehnologiilor disponibile pentru rezolvarea acestor probleme. Sînt încredințat că veți reuși. Vă invidiez. Vă stă în față un obiectiv deosebit de interesant și aveți maturitatea și capacitatea tehnică de a-l atinge”.

Între timp, din aprecierile de mai sus, dificultățile și limitele s-au adevărit în mai mare măsură decât maturitatea și capacitatea noastră tehnică. Totuși, în condițiile unui suport tehnic rezonabil, credem că programele la care lucrăm — și care ar mai necesita cam un an pînă la prima versiune operațională — ar putea fi decente. În plus, ar avea avantajul adecvării la condițiile specifice ale Bibliotecii Naționale. Mai mult decît atât, ar folosi și altor biblioteci românești, ceea ce — în perspectivă — ar fi un avantaj important.

Programele realizate pînă acum sînt operaționale pe calculatoare compatibile PDP. În condițiile schimbării tipului de calculatoare — care este de dorit — partea de proiectare se poate reutiliza integral, iar programele propriu-zise trebuie rescrise în bună parte.

Subvariantele privind dotarea cu echipament sînt:

2.1. Achiziționarea din occident de calculatoare din clasa VAX (o serie de minicalculatoare, foarte răspîndite pe plan mondial, produse de firma DEC). Costul configurațiilor necesare Bibliotecii Naționale se poate estima la aproximativ 400 000 dolari, dar calitatea și performanța ar fi deosebite.

2.2. Achiziționarea de calculatoare compatibile VAX din CAER (de pildă de la firma Robotron, R.D.G.) ar putea fi o alternativă. Costul ar fi probabil în jurul a 2,5 milioane ruble (cel puțin pînă în prezent, firma Robotron a acceptat în contrapartidă echipamente de calcul românești). Calitatea și performanța ar fi de nivel mediu.

2.3. Utilizarea de calculatoare compatibile VAX fabricate în țară. Costul în valută (necesar pentru componentele neasimilate) ar fi de circa 100 000 dolari. Calitatea ar fi acceptabilă, dar performanța modestă.

Varianta impusă pînă acum, utilizarea de calculatoare românești compatibile PDP (seriile Coral sau I102) care sînt cu o generație în urmă față de cele din clasa VAX, este total nesatisfăcătoare din punct de vedere funcțional.

Nu credem să existe o variantă acceptabilă care să nu implice cheltuieli valutar semnificative. Aici însă sprijinul UNESCO ar putea fi salutar.

Pentru a încheia acest punct, trebuie să mai semnalăm că pe lângă calculatoarele mari de care am vorbit, mai sînt necesare calculatoare personale (mult mai ieftine) ca stații de lucru pentru catalogare/clasificare. În acest sens, am propus, în noiembrie 1989, achiziționarea din R.D.G. a 10 calculatoare de acest tip. Ele ar urma să fie instalate în serviciile tehnice din B.C.S., pentru a demara — încă de pe acum — procesul de retroconversie, în condiții ideale. Susținem și acum această propunere (cost rezonabil: circa 150 000 ruble per ansamblu), deși calculatoare similare (compatibile IBM-PC) se fabrică și în țară, dar în cantitate prea mică și cu memorie externă insuficientă. În contextul actual însă, orice altă sursă mai convenabilă poate fi luată în considerare.

Dan MATEI
directorul Centrului de Informatică,
Memorie și Sinteză Culturală
Bogdan TEODORESCU
Laboratorul de informatică documentară.
Institutul de Cercetări pentru Informatică

Metamorfoze

Democratizarea unui mit

Mitul bibliotecii se democratizează. Istovirea (burning-out) bibliotecarului se extinde, din dat profesional, în dificultatea dezbrăcării de tabuuri și cenzurări cu care l-au înhămat anii de prigoana a spiritului românesc și universal. N-ajungeau cărțile nemaingdite, nemaipublicate și, totuși, interzise, că, după un blestem mai aureros decît contrafacerea jocului arzindule, cu Doina lui Eminescu, pagini de Kogălniceanu sau Iorga, Eliade sau Noica se țeau în racoarea pușcăriișă a fondului special.

Deodată copleșirea, cu și innăscută, la apropierea de harul intrupat în sfintele cărți ale neamului și lumii, sporește cu deruta nemai-profesională: încotro? Adorase atavic, eminescian, cărturarul sculptat de Anghel, pe homericul-latinul Borges, umbra cîte unui doctor în știința strivită de praful rafturilor noastre—ghilotină. Mi-a spus unul dintre ei, după revoluție, „biblioteca a fost o închisoare de lux”. Dumnezeuule, nu! N-o mai înțelegea. Poate unde „lux” e „lumină”. Am știut toți, la greu, cum cărțile sînt mamele noastre. Am ars, nu numai literar, cu cartea în foc — din Alexandria, în Lumina ce se stinge de Eliade sau Primul cerc de Soljenișin, am preferat luptelor de cocoși sau meciurilor de fotoai, spectacole oceanice — Iulus Caesar cu manuscrisul lui De bello gallico deasupra apei, Camoens înotînd cu Lusidadele-ntr-o mîină, Baudelaire încovoiat de o trombă marină fără a fi slăbit cărțile de sub braț. Nu ne plîmbam somnambuli printre evaziuni. Ne aminteam, conspirativ, că Eminescu s-a născut în ianuarie, Brăncuși în februarie... Fintîna lui

Haret (Haret, născut tot în februarie) nu se izvodise, asemenea, urziu, templului din Indore, dar și așa abia nu ne sfărîmău speranțele că ne vor fi, vom fi, prin etc, die-vea.

O fi tradiția un factor negativ în evoluția sistemelor școlare, dar a fost și un sinonim al iubirii agonice de care ne mai puteam încredința pînă-n decembrie '89. „E unevole să tai pom / Și să cioplești om”. „Voi să dau pe fiul meu să-l pedepsești, la filosofie” (Sindipa), „Cela ce va suzi pe ucenic înaintea dascălului său se cheamă că suduiește pre dascălul-său; drept aceia dascălu despre partea sa poate veni să pîrască la giudeț să-i facă răscumpărare pentru sudalma lui ce va fi luat pentru ucenicul său” (Carte românească de învățătură)..

E un mai mult ca trecutul, și e și un trecut simplu care-și amintește de noi. Ochii noștri l-au mai văzut pe Archeus al lui Eminescu. Sistem trecuși prin moartea și învierea tradiției de sine românești. „Rafaelica” democrație ateniană nu-l ucisese pe Socrate înainte de a se fi rostit, prin Platon, despre Zalmoxis, încă viu la marginile originare ale creștinătății noastre. Școala greco-latină de la Tîrgoviște (1546—1651), printre altele, ne semnală în Europa. În anul revoluției franceze, Gheorghe Lazăr scria acasă cum vienezii, văzîndu-l, nu-i mai credeau pe valahi mîncători de oameni. Astfel De toată cinstea vrednică tinerime, înștiințarea a-vrigeanului, închinarea reflexă a cărților către jumimea română, „Junimea” însăși, de-o resimțim patriarhală și nu prea, cîte amintiri

printre amețelile mortale din ultimii patruzeci de ani de care ne-a mîntuit lecția tinerilor decembrîști timișoreni, bucureșteni, brașoveni, sibieni, din toată vatra pămîntului românesc transfigurat de libertate.

Libere și cărțile bibliotecilor, și bibliotecarii! Mitul parcă se sîrjosește. Umila bibliotecă școlară își poate apăra sărăcia. Avem iar case ale corpului didactic în toate județele cu bibliotecii renăscînd. Cei din Biblioteca Centrală Pedagogică ne vedem cap de rețea, cu obișgății ce, depășindu-ne pe moment, „acum ori niciodată”, avem a ni le face o soartă, alta, autentică. Simțim că nimeni n-așteaptă post-birocratic îndrumări formale, ne vom descoperi forțele și creativitatea împreună, cu sprijinul beneficiarilor înșiși.

Vom asista, probabil curînd, la o bucurie (nu știutul chin al falsei promovabilități) care să însoțască perfecționarea cadrelor didactice, o vom împărtăși prin sporirea efortului de a oferi instrumente pe măsură. Invităm educatoarele, învățătorii, profesorii să ne facă sugestii, solicitări, să ne ajute pentru a co-opera, toți cei interesați, în necesara renovare a bibliotecii naționale de pedagogie, deodată cu, dacă nu în avans față de, întregul sistem școlar.

Simptomatic, printre primele cereri de bibliografii — de fapt, sinteze documentare — au fost cele referitoare la organizarea învățămîntului superior pedagogic sau la arhitectura școlilor, în lume. În rînd cu satele și bisericile, pedagogia și psihologia fuseseră demolate. Rădăcinile sînt în noi. „Veți schimba școala, veți schimba sufletul” (Iorga). Am cerut și noi, mai curajos, celor patru sute de parteneri de schimb începînd cu UNESCO, documentații la ordinea zilei.

Dacă Biblioteca Centrală Pedagogică a putut fi, prin fondurile și publicațiile editate, utilă profesoriilor adevărați în cea mai neagră perioadă antișcolară, avem motive să sperăm că vom crește în număr și putere prelucrările de informații și idei de pretutindeni în beneficiul învățămîntului românesc. Ne limitează drastic dotarea primitivă (netraditională — dimpotrivă, istoria bibliotecilor înregistrează maximul obscurantism și represiunea cea mai explicită în ultimii patruzeci de ani; în timp ce adevărata tradiție se soldase în vremuri bune, cu mitul cărții, al bibliei și bibliotecii). Așteptăm sprijin — ca pentru ei înșiși — și din partea beneficiarilor individuali, ca să nu mai vorbim de cei instituționali.

Dublu umilit ca bibliotecar și ca pedagog, omul cu cartea va ieși din mit, respirînd, nemaijenat de chingile sistemului funcțional bibliotecăresc, aerul democrației. S-o sperăm, să-i dăm viață.

dr. George ANCA

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Cronica ideilor

Carte — cititor — bibliotecă

Argumente pentru
o viziune globală
în cunoașterea
sociologică

● Cartea — mijlocul cel mai eficient de a „trăda” și „distorșiona” ideologia oficială.

● O activitate așezată pe baze birocratice și nu pe baza cunoașterii științifice și echilibrata politică și administrativă pentru diminuarea influenței aberante a deciziilor oficiale.

● Disfuncționalități în activitatea bibliotecară datorate unor decizii arbitrare.

● Căi sigure de reconstrucție spirituală a fiecăruia dintre noi și a țării.

Cartea a fost întotdeauna pentru români o cale esențială de mîntuire spirituală, un mijloc de afirmare a spiritului nostru național, de realizare a unității culturale, de modernizare și progres. În toate momentele grele ale neamului, cartea s-a instituit ca factor de propășire. De aceea, în anii regimului ceaușist, în pofida a nenumărate dificultăți și erori, despre care vom vorbi mai jos, cartea și lectura au constituit opțiuni fundamentale ale tuturor categoriilor de oameni. Nu discutăm aici calitatea cărții (a lecturilor, deci), ci semnalăm doar fenomenul generat de carte.

O cercetare sociologică realizată în 1989 a reliefat pregnant rolul lecturii în edificarea orizontului de cultură, în obținerea de cunoștințe și informații din diferite domenii ale cunoașterii. În comparație cu alte mijloace culturale cu impact puternic — televiziunea, filmul, radioul —, cartea apărea ca bucurându-se de creditul cvasimajorității celor investigați în ceea ce privește contribuția la formarea comportamentului. De fapt, prin carte a fost protejată cultura națională dar și spiritualitatea individuală și colectivă, cea reprezentînd mijlocul cel mai eficient și cel mai ușor în a „trăda” și „distorșiona” ideologia oficială.

Dar aceeași cercetare, asupra căreia nu insistăm aici, a reliefat și situația precară a politicii referitoare la carte, lectură și bibliotecă. Dacă într-o anumită perioadă (scîrta, de altfel) am putea recunoaște progrese notabile în editarea, difuzarea și promovarea cărții, cu deosebire după 1974 am asistat la o erodare continuă pînă la carnațurizare (a acestei politici). Cu toate că nu am cunoscut regimul nefast și falimentar al autofinanțării ca alte sectoare ale culturii, bibliotecile au dus o activitate înscrisă pe linia de plutire, și numai efortul extraordinar al oamenilor, cu modestia dintotdeauna a profesiei lor, a contribuit la plasarea acestei instituții în rolul de avangardă, prin inițierea și organizarea de multe acțiuni culturale cu influență directă asupra publicului. În pofida presiunilor, orientîndu-le spre propaganda politică sau către ideologizare, acestea au reușit să răspundă nevoilor reale ale cititorului, aspirațiilor sale de fond.

Este știut că în orice stat civilizat, organizarea activității bibliotecii și, în general, a oricărei acțiuni ce are la bază cartea, se întemeiază pe cunoașterea cu metode științifice a trebuințelor și opțiunilor cititorilor. În regimul trecut, aceste activități au fost așezate pe baze birocratice și nu în raport de studiu realității concrete. Se renunța la orice cercetare? Nu, dimpotrivă, s-au inițiat și finanțat, inclusiv de către fostul CCES, cercetări sociologice în domeniul culturii, cercetări care au evidențiat aspirații și preferințe

ale publicului, ca și cauze ale unor stări existente în spiritualitatea românească, sugerînd soluții de optimizare a acțiunilor culturale chiar dacă, evident, toate cercetările au corespuns întru totul standardelor de calitate. Interesul pentru finalitatea investigațiilor științifice a fost însă neglijabil. Imi stăruie în minte întrebarea ce mi se punea în mod firesc de către oamenii de cultură: foarte bune și interesante concluziile cercetărilor dv., unele le intuim și noi, fără să avem imaginea riguroasă a cercetătorului, dar la ce le folosesc, cine ține seama de ele? Întrebarea era generată de greutatea întîmpinate de lucrătorii din instituțiile de cultură, inclusiv bibliotecă, animați de dorința optimizării acțiunii culturale, dar conștienți în același timp de trîncia principiilor birocratice și autoritare.

Așadar, problema esențială a fost și este cunoașterea cerințelor reale ale cititorilor, ale lucrătorilor din bibliotecă, dar și ale tuturor factorilor implicați în producerea și difuzarea cărții. Rezultă imperativul unei viziuni globale asupra cărții, cititorului și bibliotecii. Numai studiul unuia dintre elementele sistemului socio-cultural, nu este suficient pentru decelarea acelor dimensiuni dătătoare de seamă pentru creația și receptarea culturală. Lipsa unei investigații interdisciplinare și complete a civilizației cărții a condus la deformări ale comportamentelor și atitudinilor cititorilor. Se înțelege, regimul vechi nu dorea o astfel de cercetare, deciziile esențiale fiind rodul arbitrarului și voluntarismului, cu efecte nefaste asupra întregii spiritualități.

Organizarea în sistemul instituțional al culturii era concepută simplist, fără nici o legătură cu spiritul timpului pe care îl trăim. Se aplicau aceleași principii de planificare centralizată ca și în economie (unde s-a dovedit că nu sînt eficiente), neînțelegîndu-se sau neînțindu-se în considerare că procesele și fenomenele culturale, și cu atât mai mult spiritualitatea unui popor, nu pot fi planificate dintr-un centru unic al puterii. Nici o creație și nici receptarea nu se pretează la evaluări de tip economic. Există un progres, însă el ființează în alte modalități și după alte legi decît cel în domeniul vieții materiale. Intervin, în evaluarea oricărui proces intelectual și cultural, factori și condiții ce tin de personalitatea fiecărui individ, de sistemul de valori, de tradiții, mentalitate etc. Cultura nu uniformizează, dimpotrivă, diferențiază, particularizează. Ea pune în lumină capacități, aptitudini, bogăție sufletească specifică. Într-un cuvînt, cultura dă identitate și, prin urmare, individualitate. Diferențele culturale de factură socio-economică pot fi înlăturate în procese complexe și de durată prin care să

se ofere indivizilor aceleași șanse și oportunități. Dar ceea ce ține de fondul spiritual propriu nu poate fi planificat sau prognozat. Încercarea de a șterge orice deosebire între cultura creată și promovată cu competență profesională și cultura amatoare a permis manifestarea sistematică și în mod programat a imposturii, a diletanțismului, în fapt, a inculturii. Festivalul Cântarea României a fost un exemplu tipic de denaturare a sensurilor profunde ale actului cultural, de centralizare, ideologizare și politizare. Acest festival nu răspundea unor cerințe concrete ale oamenilor, ci satisfăcea ambiția de control și planificare a culturii de către putere.

Este ușor de înțeles de ce regimul vechi evita și repudia cercetarea științifică, deși propagandistic făcea mult caz de importanța științei în viața socială, economică, spirituală. Acceptarea concluziilor cercetărilor ar fi însemnat renunțarea la puterea discreționară, precum și acceptarea inițiativei personale, adică a gândirii și creativității individuale, ceea ce ar fi dus la contestarea deciziilor oficiale dar și la un pluralism al opiniilor, atitudinilor, ideilor și acțiunilor, fapt inacceptabil, socotit subversiv. Pentru realizarea dezideratelor centralizării culturale, însăși selecția oamenilor de conducere și organizare a activității viza înainte de toate lipsa capacității de inițiativă și aderența necondiționată la stilul și metodele regimului. Situația cea mai grea au avut-o oamenii care ar fi trebuit să fie susținuți, cei cu idei, preocupări de schimbare și progres, centrați pe ideea dezvoltării spiritualității naționale și afirmării acesteia în lume. Promovarea sistematică a mediocrității, a oportunistului în cultură a avut efectele dorite de regim: instaurarea fricii de inițiativă și de decizie, lipsa de răspundere, așteptarea măsurilor de sus, acceptarea necritică a deciziilor oficiale. Toate acestea s-au concretizat în mentalități și convingeri. Nu punem la îndoială buna credință și dorința de schimbare a multor oameni care au răspuns de destinele culturii. Știm prea bine ce efort de echilibristică politică și administrativă făceau pentru a diminua cât mai mult din influența aberantă a deciziilor oficiale. Compromisurile și duplicitatea au fost mijloace utilizate pentru menținerea și protejarea unor valori, principii și criterii de valoare în cultură. În plan editorial, în cel al achizițiilor de carte pentru biblioteci se făceau de multe ori derogări de la draconicele indicații. Să amintim doar cum au soluționat unele biblioteci chestiunea fondului de periodice, obligate fiind să țină seama de absurdul decret care impunea achiziționarea de o bibliotecă până la cel mult 12 ziare și reviste și aceasta cu posibilitate limitată de opțiuni, în număr fiind inclusă obligatoriu

presa de partid. Astfel, conducerea unor biblioteci, în complicitate cu organele financiare, au găsit soluții de escamotare a restricției la abonamente, dar asemenea inițiative se manifestau clandestin, trunchiat.

În lumina adevărului trebuie să punem în ecuație nereceptivitatea unora dintre lucrătorii în cultură pentru organizarea activității pe temeuri științifice. Comoditatea dată de aplicarea deciziilor de sus a fost și este încă un fapt real. Este mult mai ușor să execuți o hotărâre luată de alții, mai ales în litera ei, fiind astfel absolvit de răspundere în fața ta, în fața oamenilor pe care-i conduci sau îi sijești, în fața istoriei. Cîți dintre noi nu ne justificăm atitudinile și acțiunile cu argumentul: „nu am avut ce face, trebuia s-o fac, altfel nu rezistam?” De ce am menționat toate acestea? Finalitatea cercetării științifice a culturii este reală dacă este cu adevărat însușită ca mod de a gândi și a acționa în toate împrejurările. O cultură se clădește în primul rînd prin cunoaștere, prin așezarea adevărului în centrul sistemului axiologic individual și social. O democrație culturală nu poate fi înțelesă afirmînd și susținînd adevărul. Este o cerință fundamentală a tuturor țărilor civilizate ca rolul dinamizator în promovarea și susținerea adevărului să-l aibă cultura. Rezultatul de la sine imperativul cercetării științifice în transformarea mentalităților, atitudinilor și comportamentelor.

Nu orice acțiune sau decizie implică un studiu sistematic al realității. Sînt cazuri cînd este nevoie doar de intuiție, experiență și un larg orizont de cultură. Administrația culturii cere, orice ai face, birocrație. Ceea ce este însă important este competența funcției, ferită de orice alte ingrediente. Însă și asemenea situații pot fi soluționate eficient dacă sintem educați în spiritul valorilor științei, al gândirii coerente, raționale și calculative, elemente esențiale astăzi pentru orice lucrător ce-și propune să introducă progresul în viața spirituală.

Revenind la problematica lecturii, a cărții și a bibliotecii nu putem ocoli cîteva dintre disfuncționalitățile datorate unor decizii arbitrare. Așa de pildă, procesul de urbanizare s-a extins în toate zonele țării. S-a construit mult dar nu pe temeiul unor studii științifice. S-au ridicat cartiere întregi, dotate sumar, sectorul cel mai văduvit fiind cel cultural, ceea ce explică lipsa în multe din noile rezidențe a bibliotecilor sau insuficiența lor în raport cu numărul și structura socio-ocupatională a locuitorilor. Dacă adăugăm la acestea neglijarea în multe din orasele țării a construcțiilor de biblioteci noi, moderne, întregim imaginea despre concepția referitoare la locul acordat bibliotecii în viața spirituală.

Dificultăți serioase afectau activitatea bibliotecilor prin sistemul de achiziții, desfășurat, nu în puține situații, la întîmplare, necorelat cu producția reală de carte și oricum nefondat pe cunoașterea opțiunilor de carte ale cititorilor. Cercetările ce le-am efectuat dezvăluiau că preferințele converg către cartea de beletristică, dar biblioteca era nevoită să consacre doar cel mult jumătate din disponibilitățile bugetare achiziționării acestui gen de carte. Extinderea excesivă a ponderii cărților social-politice nu avea nici o rațiune reală, știut fiind că acest tip de carte preocupa un număr limitat de cititori. Mai mult, deliberat se făcea confuzia între discursurile oficiale și cartea de filosofie, sociologie, politicologie, ceea ce avea efect dezagreabil asupra cititorului. Abundența manifestărilor culturale-educative ale bibliotecilor cu teme de actualitate politică era un alt mod de a nu lua în seamă așteptările și opțiunile reale ale publicului cititor.

Una dintre cele mai mari erori comise în anii dictaturii a fost desființarea posturilor de bibliotecar sătesc, care, în fapt, a condus la desființarea bibliotecilor comunale, renunțîndu-se astfel la un mijloc fundamental de cultură de înalt prestigiu pentru săteni, de fapt abdicarea de la o cerință fundamentală a democrației, accesul egal la cultură, la informație. O decizie care nu a avut nici cea mai elementară bază științifică, și nici măcar o analiză a tradițiilor valoroase în activitatea culturală rurală. În loc să se dezvolte ideile haretiste generoase, s-a ajuns la o întoarcere îndărăt, neînțelegîndu-se că educația oamenilor în tot trebuie să se facă de către lucrători competenți, la fel ca și a cetățenilor.

O altă dovadă a disprețului pentru cercetarea științifică îl constituie modul de stabilire a tirajelor, acestea fiind reduse față de cererea crescîndă de carte, iar bibliotecile erau nu o dată văduvite de fondul real de care aveau nevoie pentru a răspunde intereselor și preferințelor publicului. Investigațiile efectuate în anii din urmă au demonstrat fără putînd de tăgadă decalajul dintre opțiunile cititorilor și politica editorială dictată de regim.

S-ar putea consemna multe aspecte cu privire la ineficacitatea demersului științific în optimizarea activității cu cartea, a impactului bibliotecii publice asupra publicului contemporan. Dar important este acum să renunțăm la mentalități și sechelele gândirii vechi și să așezăm toate acțiunile de editare, difuzare și promovare a cărții pe temeiurile științei actuale, una din căile sigure de reconstrucție spirituală a fiecăruia dintre noi și a țării.

dr. Constantin SCHIFIRNET

Revoluție și lectură

„Dacă prin lectură am pregătit o Revoluție, dacă Revoluția însăși are o lectură a ei, atunci lectura cere după victoria Revoluției o nouă metodologie, o nouă pedagogie încărcată cu experiența crucială prin care a trecut“.

Sub raport istoric, orice revoluție pare a fi o reconstrucție. Reconstrucție pentru că revoluția este flacăra sacră prin care se transformă structurile sociale, instituțiile, oamenii, proprietatea, mediul în care trăim. Dar, cum se știe, orice revoluție, oricât de spontană ar fi ea, începe întotdeauna pe planul gândirii, al spiritului, pentru că acesta este singurul în măsură să discearnă prăpastia în care se zbate starea reală a omului și poate să măsoare distanța între aspirație și fapta cotidiană. Și cum spiritul se dezvoltă masiv prin răcordarea la tezaurul de cunoaștere și valoare al întregii umanități cu ajutorul lecturii, putem afirma rolul revoluționar al acesteia. De aceea, revoluțiile au fost totdeauna legate de lectura unor cărți care au pregătit și călăuzit spiritele ridicate la luptă. Exemple ar putea fi multe. De altfel, o lucrare apărută în Statele Unite — **Cărți care au schimbat lumea — și — Cărți care au schimbat America** reliefează deosebit de evident rolul major al cărții în transformarea omului și a societății în care trăiește.

În Revoluția poporului român din 22 dec. 1989, cărțile au jucat un rol fundamental; atât cele ce destrămuau valul minciunii și ai apologetice, cât și cele ce propovăduiau minciuna și apologia. Pentru că din confruntarea lor, spiritul reușea să găsească lungul drum al gândului prin întuneric către lumina zilei, să anticipeze o lume, un mod de a munci și trăi în acord cu umanitatea din fiecare dintre noi. Lectura cărților a fost astfel un fel de repetiție generală în milioane de forme concrete, numai de noi știute, pentru bătălia generală pe care cu toții o bănuiam că vine, dar nici unul nu puteam ști exact clipa acesteia.

Revoluția cere însă o lectură amplă, profundă, continuă și pentru că ea are nevoie de călăuză, de rigoarea gândirii și adevărul spiritului, de explozia sensibilității omenești în totalitatea ei. Drumul schimbării este sinuos, dificil, cu urcușuri și coborișuri, dar este necesar să urce mereu. Orice popas, orice oprire poate stârni inerție și secătui forțele necesare avansării. Dar și mișcarea însăși cere mereu interogații — încotro mergem?.

Cum ne mișcăm? Ne dizolvăm în propria mișcare? etc. Unde să încercăm răspunsuri la aceste întrebări capitale? Evident, în tezaurul de cunoaștere și valoare al poporului nostru, al întregii umanități, tezaur care se află preponderent înmagazinat în cărțile de căpătii ale neamului.

Revoluția presupune însă și o lectură a ei, o „lectură a Revoluției“, o citire și descifrare a sensurilor ei profunde. Astfel, spiritul încearcă să ia în posesie propria sa creație, pentru a-i regăsi temeiurile, pentru a introduce ordine în dezordinea demolării stărilor anterioare. Lectura Revoluției este poate efortul cel mai înalt, pentru că este o recifire preponderent sub imperiul necunoscutului, o avântare fără precedent spre ceea ce putem, cel mai mult, bănuși că există. Dificultatea sporește prin aceea că nu putem avea o singură lectură a Revoluției, ci o pluralitate de lecturi. Nu doar pentru că se spune „câte capete atâtea păreri“, ci și pentru că citirea și recitirea Revoluției se face sub înghiuși și păliere diferite, la orizonturi și profunzimi diferite. Revoluția și stările pe care le generează pot adesea să aibă o lectură „în diagonală“, o citire de suprafață fără suportul profund al cărților de căpătii ale umanității. Atunci lectura Revoluției poate deveni mijloc de-a-va-ai ascuns-elea, un „flatus vocis“, o pseudolectură care duce la pălăvrăgeală și nimicuri.

Ca orice muncă omenească serioasă, **lectura după Revoluție implică o metodă coresponszătoare noului său stadiu.** Dacă prin lectură am pregătit o Revoluție, dacă Revoluția însăși are o lectură a ei, atunci lectura cere după victoria Revoluției o nouă metodologie, o nouă pedagogie încărcată cu experiența crucială prin care a trecut.

Metodologie vorbind, credem că în primul rând, în noile condiții, este vorba de a deschide uriașă a cîmpului lecturii. Interdicțiile, tabu-urile au căzut, dar cum abordăm ceea ce oină ieri era interzis sau cenzurat? Credem că este firesc o anumită derută a spiritului invitat pînă mai ieri să asculte și să execute, si nu să decidă și să-si asume răspunderea. S-a spus de mult că nimic nu este mai fascinant ca realitatea și nimic nu

e mai extraordinar ca adevărul. **Omul, față în față cu adevărul,** aceasta ar putea fi prima premisă a noii lecturi. Dar este oare în stare spiritul să asimileze deodată integral adevărul prin noua lectură? Și da, și nu! Da, pentru că adevărul este unul din fundamentele spiritului; nu, pentru că experiența cotidiană în urma lecturii puzderiei de ziare și reviste din ultima vreme, care mai de care mai independente (de cine?, de ce?) arată că cel mult poate fi vorba de adevăruri sau propoziții mai mult sau mai puțin adevărate sub raport logic și gnoseologic.

O a doua premisă a noii lecturi este, credem, **profunzimea.** Dacă în perioadele trecute, cititorul putea să realizeze o lectură, i-am zice, de suprafață, pentru că tot nu găsea cine știe ce valoros în multe cărți și cărțile proslăvitoare pe de o parte, iar pe de alta nici nu prea exista șansa deciziei, deci nevoia de fundamentare prin lectură, astăzi lectura se pune cu totul în alți termeni. Este vorba de o lectură care să fundamenteze răspunderea propriilor acte, a propriului destin. Deschiderea este extraordinară, demnă de vremea titanilor din mitologie, dar cere eforturi unora supraomenești. Astfel, lectura devine una din materiile prime esențiale ale construcției și reconstrucției zilnice a spiritului nostru. Ea ne sensibilizează la problemele cotidianului, ne ajută să găsim calea angajării proprii în folosul neamului și al umanității, să ne regăsim demnitatea de oameni și totodată să găsim calea de rezolvare a marilor noastre probleme personale și naționale. Orice mimare, orice lectură de mîntuială acum se vede limpede de către cei din jur, în munca și aptitudinile noastre civice. Credem că nimic nu poate fi mai ridicol de pildă ca aceea de a utiliza astăzi noul limbaj politic intrat în cotidian — popor, democrație, libertate, consens, opoziție, partid politic, liberalism etc. — fără posedarea unei culturi politice ample asupra problemelor, a sensurilor, a conținutului acestora, fără a mai vorbi de consistența logică a propozițiilor și frazelor în care adesea se utilizează aceste noțiuni de-

dr. Nicolae VINȚANU
(Continuare în p. 23.)

Primul cuvânt, din partea d-lui Yves Sabourct, Vicepreședinte, director general al Grupului Hachette. Dl Alain Decaux, convingându-se „pe viu” că poporul român cultivă francofonia.

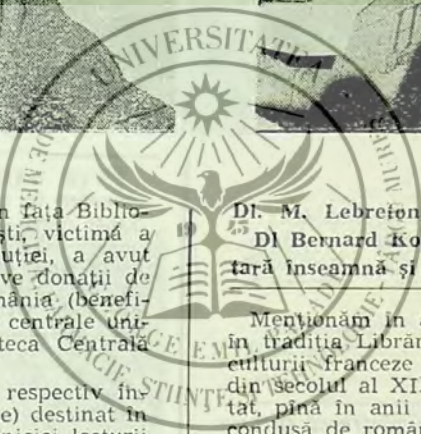
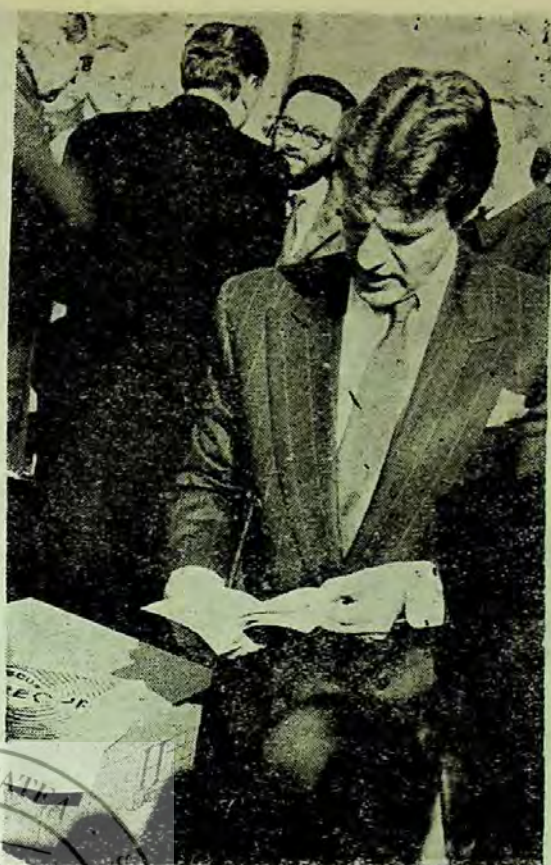
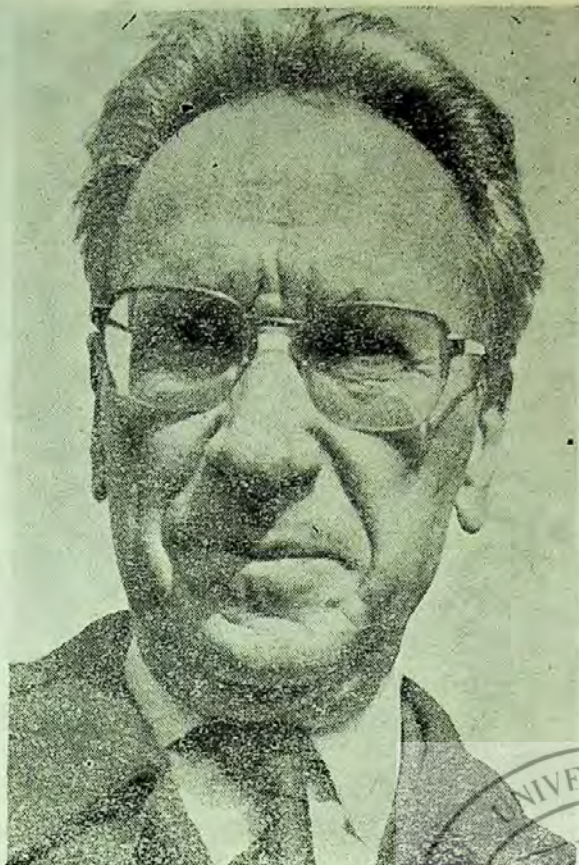
VIATA BIBLIOTECILOR

Eveniment

„100 000 livres pour la Roumanie”

„Cărămizi”
pentru
reconstrucția
BIBLIOTECII

În ziua de 17 februarie, la orele 11, în fața Bibliotecii Centrale Universitare din București, victimă a „bibliocidului” din zilele (contra)Revoluției, a avut loc predarea oficială a unei semnificative donații de cărți în favoarea bibliotecilor din România (beneficiare: Biblioteca Academiei, bibliotecile centrale universitare din București și Iași, Biblioteca Centrală de Stat).

Darul acesta (100 de mii de lucrări, respectiv încărcătura a două camioane de 30 de tone) destinat în primul rând tineretului, de la vârsta uceniciei lecturii la vârsta universitară — cărți de buzunar, enciclopedii, dicționare, literatură — se datorează Fundației Hachette.*

Semnificația momentului — dincolo de aspectele strict și imediat materiale — se poate deduce din înseși prestigioasele participări: domnii Alain Decaux, Ministru delegat al Ministerului Afacerilor Externe, însărcinat cu problemele Francofoniei; Bernard Kouchner, secretar de stat pe lângă Primul Ministru, însărcinat cu Acțiunea Umanitară; M. Lebreton, ambasadorul Franței în România; domnii Dan Petrescu, ministru adjunct al Culturii, Paul Cornea, ministru adjunct al Învățământului, Ion Stoica, directorul Bibliotecii Centrale Universitare, Gheorghe Bercan, directorul Bibliotecii Centrale de Stat, Gabriel Strempel, directorul Bibliotecii Academiei, alte personalități ale lumii bibliotecare și culturale din țara noastră.

Din partea Fundației Hachette au fost prezenți domnii Yves Sabouret, Vice-Președinte, director general al Grupului Hachette, Emmanuel Le Roy Ladurie, Administrator General al Bibliotecii Naționale, Elisabeth Ardaillon și Pierre Leroy, delegați generali ai Fundației; Alain Kouck, director general al Centrului de Distribuție a Cărții al Grupului Hachette.

* În numărul viitor, o scurtă prezentare a Fundației Hachette și a istoricului ei.

Di. M. Lebreton, ambasadorul Franței în România
Di Bernard Kouchner pentru care acțiunea umanitară înseamnă și carte, și cultură.

Menționăm în acest context că acțiunea se înscrie în tradiția Librăriei Hachette de a asigura prezența culturii franceze în numeroase țări europene, încă din secolul al XIX-lea. Astfel, și la București a existat, până în anii '50, o înfloritoare librărie Hachette, condusă de românul Siurea, rămas și după aceea, în Franța, timp de 30 de ani, colaborator al celebrei case de editură.

Din cuvântul participanților :

EMMANUEL LE ROY LADURIE : „Această Europă a libertății — pentru că în cadrul Europei trebuie să plasăm relațiile noastre — va trebui să fie totodată o Europă a cărții (...)”.

„Am venit în același timp ca istoric și ca bibliotecar. Mi se pare că evenimentele la care asistăm sînt o mare lecție pentru istoric. (...)”

Asistăm poate la o întoarcere la ceea ce este un ciclu liberal pe care l-a cunoscut România, dar și Europa în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Și acest mare ciclu este și un ciclu al cărții (...). Cărțile ne vor consola de nenorocirea distrugerii bibliotecii care a acompaniat bucuria întoarcerii la democrație.

Cultura românească e indisolubil legată de cultura franceză. Mă gîndesc la Eugen Ionescu, la Cioran, la Mircea Eliade și, trecînd la teatru, la Elvira Popescu, cea care a fost o adevărată bucurie a tinereții noastre.

Această Europă a libertății — pentru că în cadrul Europei trebuie să plasăm relațiile noastre — va trebui să fie totodată o Europă a cărții (...)”

BERDARD KOUCHNER: „Cred că acțiunea culturală și acțiunile umanitare sînt foarte legate. Visez la un timp, poate nu atît de îndepărtat, cînd prin acțiune umanitară să se înțeleagă tocmai schimburile culturale...”

YVES SABOURET: „Dorim să revenim în țara dv. mereu cu mai multe cărți, cu mai multă prietenie, pentru a țese legături mereu mai strînse cu România și să asistăm cu emoție și respect la nașterea tinerei dv. democrații (...)”

„Ne aflăm în fața bibliotecii care păstrează urmele revoluției. În 4 zile dvs. ați răsturnat cursul istoriei și ați încheiat anul 1989, la două sute de ani de la revoluția franceză, tot cu o revoluție. Și apoi ați inventat alte lucruri: ați inventat televiziunea care în direct a filmat revoluția. Și mă mîndresc de a mă fi aflat împreună cu ambasadorul Franței în ceea ce am numit atunci «cel mai mare studio al lumii».

Erați urmăriți în Franța aproape minut cu minut, oră de oră. Aflam în același timp cu voi ce se întîmplă la voi. Și atunci am montat acțiunea umanitară — o acțiune de ajutor care a ajuns destul de repede la dvs, înainte de Crăciun, cu ceea ce noi consideram a corespunde metodelor noastre — pansamente, medici, sînge etc., de care, din fericire, nu ați avut prea mare nevoie. Foarte repede, chiar în acele momente, am înțeles însă că voi aveți nevoie nu atît de pansamente, de sînge, de medici, ci de demnitate cultură... Cred că acțiunea culturală și acțiunile umanitare sînt foarte legate. Visez la un timp, poate nu atît de îndepărtat, cînd prin acțiune umanitară să se înțeleagă tocmai schimburile culturale, ceea ce mi se pare mult mai important decît pansamentele. Iată de ce mă aflu printre dv. De altfel nici problemele de sănătate nu se rezolvă doar în termeni medicali, ci și în termeni umani, și în termeni politici (...)

„Este pentru noi o mare onoare și o profundă emoție să ne aflăm aici, în România în fața Bibliotecii Centrale Universitare, devenită dublu simbol al culturii dv. și al libertății dv., pentru a vă înmîna aceste 100 de mii de cărți — expresia actuală a unei lungi povești de dragoste care leagă Franța de România, de două secole încoace (...)

Am venit să vă exprimăm atașamentul nostru și să vă aducem ajutorul nostru: 100 de mii de cărți, toate noi, toate recente, din toate categoriile de literatură — romanescă, istorică, educativă, enciclopedică, pentru copii ca și pentru adulți (...).

Dorim ca acest gest să nu rămînă singular și să fie continuat și reînnoit în viitor în domeniul educației, în legătură strînsă cu Ministerul Învățămîntului din țara noastră, și în domeniul presei franceze cotidiene și periodice. Acționînd astfel, Hachette își respectă vocația sa naturală de prim editor și prim difuzor al culturii franceze în lume (...) Am devenit azi una din cele mai mari forțe de comunicare din lume, dar considerăm că este misiunea noastră și datoria noastră să nu ne mulțumim doar cu marea aventură a dezvoltării internaționale, ci să o prelungim cu o altă aventură, fraternală și culturală față de popoarele cu care sîntem legate din punct de vedere al istoriei, al culturii, al sufletului.

Dorim să revenim în țara dv. mereu cu mai multe cărți, cu mai multă prietenie, pentru a țese legături mereu mai strînse cu România și să asistăm cu emoție și respect la nașterea tinerei dv. democrații (...)”

„Ambasadorii” Fundației Hachette: Elisabeth Ardaillon, Yves Sabouret, Pierre Leroy și Alin Kouck.

„Cărămizi” pentru reconstrucția Bibliotecii.

ALAIN DECAUX: „Cu cât cercul mai mult, cu atât îmi dau seama mai bine că elementul esențial de comunicare este cartea”.

„Cu cât cercul mai mult, cu atât îmi dau seama mai bine că elementul esențial de comunicare este cartea. O spun fără parțialitate, cu atât mai mult cu cât sînt un om care s-a folosit deopotrivă de cele două moduri de exprimare esențiale — audio-vizualul și cartea (n.r.: dl. Decaux s-a aflat la București de altfel și în legătură cu instalarea canalului TV „France internationale”).

Mă aflu la Mayence, cu puțin timp în urmă, unde vizitam Muzeul Gutenberg, și-mi spuneam că acolo, în umbra lui Gutenberg, a început de fapt totul. Acolo a început diseminarea cunoașterii, prin scris, de-a lungul lumii, pentru că nu se mai putea ca aceasta să rămână doar la gura a câtorva oameni, a unei minorități privilegiate.

De aceea este un fapt simbolic, că în fața acestei biblioteci, Fundația Hachette a reușit să aducă 100 de mii de cărți. Aș adăuga — și este Ministrul Francofoniei care o spune — că în Franța, dintotdeauna, s-a știut că poporul român este un popor care cultivă francofonia. Evenimente pe care nu le voi aminti, pentru că din nenorocire vă sînt cunoscute, ne-au ținut însă puțin separați, fiecare practicîndu-și de o

parte și de alta a cortinei de fier francofonia. Cortina a căzut și nici o rațiune nu se mai opune acum să o practicăm împreună”.

ION STOICA: „Va trebui gădită biblioteca atât de pe poziția instituției care pune la îndemână informație, cât și de pe poziția instituției care este prin fiecare gest al ei formativă”.

„Unul din oamenii mari ai culturii românești, Tudor Vianu, spunea că umanismul este pentru om un program infinit. Sint cuvinte pe care noi, oamenii cărții, le păstrăm în memorie pentru că ele ne exprimă și pe noi, cartea fiind unul din ambasadorii umanismului, ambasador de totdeauna, ambasador pentru totdeauna.

Sintem în fața unei instituții simbol. Biblioteca Centrală Universitară din București, care împlinește în anul viitor 100 de ani de la fondare, este acel lăcaș de cultură de care este legată, într-o foarte mare măsură, istoria culturii românești moderne (...).

Văd în această donație un act de continuitate. Fundația Hachette, de fapt vechea Editură Hachette a avut o foarte bună prezență în România înainte de război. Cred că vom fi de acum în fața unui flux permanent de informație culturală din Franța (...) România a fost cel puțin de 150 de ani încoace una din marile țări ale francofoniei, pentru că intelectua-litatea, oamenii de carte au avut în limba franceză instrumentul lor de comunicare cu lumea și este foarte important ca limba franceză, această limbă de frumusețe și eleganță în care s-au exprimat atâtea spirite mari ale lumii să rămână și pentru noi un canal de comunicare, un canal privilegiat de comunicare cu tot ceea ce se întâmplă în spiritualitatea universală (...)

DAN PETRESCU: „Pentru mine, mai mult decât economia, mai mult decât agricultura, importantă mi se pare mentalitatea oamenilor”

„Ne găsim în fața unui act simbolic din mai multe puncte de vedere. Ne aflăm în fața bibliotecii ruinate, iar alături de ea avem adevărate cărămizi cu care să o reconstruim. Cred că este un simbol pe care nu trebuie să-l uităm niciodată. (...) Pentru mine, mai mult decât economia, mai mult decât agricultura, importantă mi se pare mentalitatea oamenilor. O mentalitate care poate fi schimbată, asupra căreia se poate acționa în plan cultural. Și iată, acum, avem câteva prime tranșe de materie primă pentru a putea face asta. O datorăm din nou Franței, care, după părerea mea, nu ne-a părăsit niciodată. Și dacă azi cultura românească iese la suprafață de o manieră care mă uimește și pe mine chiar, aceasta se datorește, desigur, și contactelor subterane pe care le-am avut cu cultura franceză (...)

Grupaj realizat de Ioana TĂUTU

Fotografii de Mihai SANDU

Ion Creangă în viziunea Niculinei Ilie, bibliotecară la Biblioteca Centrală Pedagogică

Centenar ION CREANGĂ

Între marile opere ale umanității

Prezentăm, astfel, publicului producția editorială românească și străină, în care pe parcursul unui veac s-a difuzat opera lui Creangă, precum și reflectarea textului literar Creangă în grafica de carte din ultimele decenii — de la gravurile fine ale lui Constantin Baciu, în anii șazececi, la cele mai recente încercări ale unor tineri artiști orădeni, într-o colegială complementară de itinerar plastic prin lumea lui Ion Creangă. Dialogul plastic se extinde și capătă argumente suplimentare de candoare și cromatică, prin alăturarea în expoziție a lucrărilor pe teme din Creangă imaginate de elevii Liceului Pedagogic „Iosif Vulcân” din Oradea, îndrumați de profesorii de desen Victoria Noje, Emilia Mierluțiu și Ovidiu Budurean. Adresăm cuvinte de mulțumire tuturor celor care ne-au sprijinit pentru buna pregătire a acestei ample acțiuni culturale Ion Creangă la Oradea, Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu” din București care ne-a facilitat primirea ilustrației la ediții Creangă. Aceleași mulțumiri se cuvin celor care ne-au împrumutat temporar vechi și prețioase ediții Ion Creangă, în limba română sau în limbi străine, pentru etalare la Oradea: Biblioteca Centrală Universitară „Mihail Eminescu” din Iași, Biblioteca Centrală Universitară din Craiova, Filiala din Cluj-Napoca a Bibliotecii Academiei Române, Biblioteca Județeană din Craiova, Biblioteca Institutului de Inginerie din Oradea, precum și bibliofili prof. univ. dr. Ion Iliescu (Timișoara), dr. Petre Pușcaș și Valeriu Chișiu (Oradea).

Mulțumim Prea Sfinției Sale dr. Vasile Coman, Episcopul Oradiei, pentru sprijinul acordat, precum și Sfinției Sale preot inspector Dorel Octavian Rusu, de la Episcopia Română Ortodoxă a Oradiei.

Semnălăm valoarea documentară deosebită, bibliografică și iconografică, a catalogului (n.r.: „Ion Creangă, Centenar, 1889—1989”, din care am reprodus un fragment din Cuvîntul de deschidere) redactat de Constantin Mălinaș, în cadrul serviciului de informare bibliografică — patrimoniu al Bibliotecii Județene Bihor instrument binevenit și util, primul de acest fel, pentru publicul cititor, arătînd concret și exact cît de mare și bogată este comoara editorială Ion Creangă după o sută de ani, cît de adînc este aceasta prezentă în România și în lume, asimilată și elogiată între marile opere ale umanității.

dr. Gheorghe SUCIU
directorul Bibliotecii Județene Bihor

Sub semnul permanenței adevăratelor valori

Anul 1989 — an ce va rămâne în istorie ca moment al renașterii naționale, al rasturnării revoluționare a nonvalorilor (auto)ridicate la rangul de „cumi” ale spirituaității românești, a fost printr-un joc al istoriei așezat sub semnul permanenței adevăratelor VALORI: (centenarele) Eminescu și Creangă.

O realitate cu valențe sunboince — faptul, ca atât Eminescu, cât și Creangă, au avut contribuții nemijlocite la edificarea învățămîntului românesc modern — a determinat Biblioteca Centrală Pedagogică să înscrie la început și la sfârșit de an, în programul ei de animație culturală și de stimulare a lecțiilor creative și a cercetării științifice în acest perimetru, sesiuni omagiale în care s-au întâlnit personalități de marcă ale culturii, cu cadre didactice implicate direct în valorificarea operei marilor clasici ai literaturii române.

Recenta sesiune închinată lui Ion Creangă l-a reafirmat pe marele povestitor și în ipostaza de învățător de geniu și deschizător de drumuri în pedagogia practică, metodician de excepție, autor de manuale care au făcut școala la propriu și la figurat, marcându-se totodată, într-o seamă de intervenții, baza didactică a unor povești, cit datorază scriitorului Creangă învățătorului Creangă. Colocviul a fost structurat în două secțiuni — „Ion Creangă și școala” și „Ion Creangă — scriitor național și universal” — intervențiile datorându-se deopotrivă, cum arătam, cercetătorilor științifici, cadrelor didactice universitare și din învățămîntul școlar și nu în ultimul rînd bibliotecarilor, valorificîndu-se o bogată documentație și aducîndu-se contribuții interesante pe linia interpretării sau nuanțării unor interpretări ale operei humuleșteanului

în cercetări bio-bibliografice și bibliofilice, lectură critică și estetică, stilistică aplicată, încercări de abordare din perspectivă semiotică, în relație cu folclorul, în relație cu mitologia etc., etc., demonstrîndu-se adevărul aserțiunii lui Romulus Vulcănescu, care a prezidat cu autoritate lucrările, precum că „Cercetarea nu se termina niciodată — e ca un sac fără fund”, ca și a celei cu valoare concludivă, pornind de la varietatea punctelor de vedere exprimate — cum că fiecare sintem imperfecți și tocmai de aceea ieșim îmbogățiți din asemenea colocvii, unde discuția este („au ar trebui să fie dacă tentația programelor mamut n-ar anihila în ouna măsură vocația lor reală) cea mai importantă, pînă la urma principalul cîștig.

Spațiul nu ne permite — și de altfel distanța în timp între momentul desfășurării colocviului și cel al redactării, timp în care s-au interpus evenimente atât de revoluționare (ah, teama nouă de anumite cuvinte dezgolate în timp de sensurile lor reale!), a făcut să se estompeze mult din impresiile de atunci — să ne oprim cu insistență asupra unei contribuții sau a alteia. Ne-a rămas însă impresia globală asupra acestei manifestări științifice și culturale de excepție, care a închis într-un arc de timp simbolic anul 1989, ca an al celor două centenare, anul reafirmării adevăratelor valori naționale. Ni s-a confirmat totodată capacitatea organizatorică aparte a directorului instituției, dr. George Anca, dublată de creativitate și de curajul eliberării de preconcepții, ceea ce conferă manifestărilor tutelate și interes, și savoafte.

Sperăm de altfel ca Biblioteca Centrală Pedagogică să-și onoreze și de astă dată, așa cum ne-a obișnuit, promisiunea de a înmanunchea într-un volum lucrările Colocviului „Ion Creangă”.

I.T.

Copertă de Livia Russ la Povești, povestiri, amintiri de Ion Creangă, ediția 1972.

IMPORTANT !

Revista BIBLIOTECA este lunară !

Pentru a primi toate cele 12 numere din acest an, achitați diferența la oficiile poștale.

Prețul unui exemplar este de 6 lei.

Ilustrații de Livia Russ la Amintiri, din volumul Povești, povestiri, amintiri de Ion Creangă (Editura Ion Creangă, 1972).

biblioteca nicolae iorga® ploiești

g. elaborarea cadrului deontologic al bibliotecarului din bibliotecile de învățământ;

h. sprijinirea programelor de formare profesională la toate nivelurile (post liceal, universitar și post universitar);

i. elaborarea și susținerea programelor de perfecționare a bibliotecarilor cu studii de specialitate și fără studii de specialitate;

j. reconsiderarea profesiei de bibliotecar prin echivalarea acesteia cu alte profesii similare (profesor, cercetător) pe plan național în acord și cu situația din alte state;

k. stimularea morală și materială a creativității în activitatea teoretică și practică a bibliotecarilor;

l. cooperarea cu ministerele de resort în inițierea și realizarea unor programe de construcție, dezvoltare, modernizare și echipare corespunzătoare a bibliotecilor de învățământ;

m. susținerea programului național unitar de informatizare a bibliotecilor de învățământ.

ceele funcționează în dublă subordonare față de Ministerul Învățământului și față de ministerele și celelalte organe centrale de profil. Până în prezent cadrele didactice care își desfășoară activitatea în bibliotecile școlare sînt considerate cadre didactice ajutoare alături de pedagogi și laboranți — fără studii superioare — și făcînd parte din personalul TESA.

Avînd în vedere că majoritatea bibliotecarilor școlari din licee și unele școli generale au studii superioare de regulă, absolvenții ai universității — și că participînd la cel puțin două, trei reciclări profesionale au obținut încă o calificare dorim:

— recunoașterea statutului de cadru didactic pentru bibliotecarii școlari cu studii superioare — cu toate drepturile ce decurg din aceasta (salarizare, dreptul la concedii, recunoașterea vechimii în învățământ pentru toate gradele didactice și accesul la obținerea acestora);

— pentru obținerea gradelor didactice propunem crearea posibilității de a preda în specialitate un număr minim de ore necesar — prestate în școală — (liceul respectiv) — sau în specialitatea biblioteconomie sub forma organizării unor cercuri pe școală/liceu, care, desfășurîndu-și activitatea conform unei programe elaborate de specialiști din Ministerul Învățământului, Departamentul Bibliotecii, ar putea forma generații de absolvenți pricepuți în informarea și documentarea modernă în orice ramură de activitate viitoare — industrie, învățământ, cercetare, agricultură etc.

— supunem, de asemenea, în discuție acordarea unui spor la salariu de toxicitate avînd în vedere că s-a constatat faptul că volumele conțin praf, pulbere de plumb și paraziți care, după mulți ani, duc negreșit la boli profesionale (invoacăm, drept exemplu, pensionarea cu pensie de boală a bibliotecarei Stoichina Matilda, Școala generală Jimbolia, județul Timiș).

Pentru îmbunătățirea bazei materiale a bibliotecilor dorim:

— fonduri pentru mobiler adecvat unor biblioteci moderne;

— calculatoare cu terminale pentru biblioteci, pentru a trece la sursa cea mai rapidă de informare modernă și actuală;

— acordarea în mod obligatoriu a cel puțin două încăperi pentru biblioteca școlară — una pentru depozit, cealaltă pentru sala de lectură — în vederea asigurării unui climat sănătos de muncă;

— repartizarea echitabilă a unor volume din fondurile de carte sosește ca ajutoare din străinătate (prin ambasade) și pentru liceele și școlile generale din Timișoara (menționăm că ultima intrare de acest gen a fost un număr minim de volume — circa 20—30 prin ambasadele Franței și R.F.G., în 1977, doar la cîteva școli);

— abrogarea ordinului Ministerului Învățământului din 1974 care

●ACTUALITĂȚI●ACTUALITĂȚI●

Programul Asociației Bibliotecarilor din Învățământ-România

Asociația Bibliotecarilor din învățământ — România este organizația profesională și științifică a bibliotecarilor care lucrează în bibliotecile de învățământ.

ABIR nu are scopuri politice, confesionale sau sindicale. ABIR funcționează ca persoană juridică.

ABIR are ca obiective fundamentale:

a. stabilirea și dezvoltarea legăturilor profesionale dintre toți bibliotecarii din bibliotecile de învățământ;

b. studierea principalelor probleme de ordin științific, tehnic și administrativ, privind bibliotecile de învățământ și personalul acestora;

c. apărarea intereselor profesionale ale bibliotecarilor, bibliotecarilor și ale lecturii;

d. promovarea dezvoltării bibliotecilor de învățământ;

e. reprezentarea bibliotecilor de învățământ în relațiile cu instituțiile naționale și alte organisme din țară și străinătate;

f. colaborarea cu Ministerul Învățământului și cu alte ministere în elaborarea statutului bibliotecarului, a regulamentelor de organizare și funcționare a diferitelor tipuri de biblioteci de învățământ, precum și a altor acte normative;

Bibliotecarii școlari își regîndesc statutul

Comitetul de inițiativă al bibliotecarilor școlari cu studii superioare salariați, cu normă întreagă, din județul Timiș, constituit în 20 ianuarie 1990, supune factorilor de decizie și conducere din Ministerul Învățământului și Ministerului Culturii, următoarele propuneri:

— Cercetînd actele legislative potrivit cărora se desfășoară activitatea din bibliotecile școlare pînă în acest moment (Legea educației și învățămîntului nr. 28/21 XII 1978. Codul muncii al R.S.R. 23 XI/1972, Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecii școlare aprobat prin Ordinul ministrului nr. 1557/1977 ș.a.) am constatat că acestea nu precizează cu claritate și în amănunt statutul bibliotecii școlare în unitățile de învățământ și nici al slujitorilor ei. De exemplu, în Legea Educației și Învățămîntului la art. 35 se arată că învățămîntul liceal asigură (...) formarea elevilor ca oameni cu un larg orizont de cultură și cunoaștere (...), la cap. 11, Baza Materială, art. 82 că „pentru realizarea sarcinilor ce le revin, instituțiile de învățământ dispun, potrivit legii, în funcție de profil și gradul de învățămînt, de spații de învățămînt, laboratoare (...), biblioteci, internate (...) ș.a., iar la art. 165, pct. b, li-

limita abonarea bibliotecii școlare doar la trei publicații periodice (titluri obligatorii) pe liceu sau școală.

Comitetul de inițiativă constituit în județul Timiș își va trimite reprezentanții la lucrările Asociației Naționale a Bibliotecarilor în luna februarie 1990.

Bibliotecarii școlari din Ploiești, întruniți în ședința de lucru din data de 29 ianuarie 1990, propun :

1. Revizuirea Regulamentului de funcționare a bibliotecii școlare.

2. Incluziunea bibliotecarilor școlari în statutul cadrelor didactice și nu ca personal didactic ajutat.

3. Salarizarea bibliotecarilor conform studiilor, vechimii, perfecționării biblioteconomice, indiferent de profilul școlii.

4. Vacanțele școlare să fie vacanțe și pentru bibliotecari.

5. Săptămîna de lucru să fie de 5 zile.

6. Pensionarea bibliotecarilor să se facă la 52 de ani pentru femei și 55 de ani pentru bărbați, ținînd seama de faptul că bibliotecarul este expus bolilor profesionale.

7. Munca bibliotecarului să se rezume strict la activitatea de bibliotecă, interzicîndu-se folosirea lui în alte munci.

8. Bibliotecarii să lucreze 6 ore, iar două ore să fie folosite exclusiv pentru instruirea acestora în școală sau în afara școlii.

9. Bibliotecarii să se poată perfecționa prin schimb de experiență, întâlniri cu specialiști din diferite domenii, schimburi interbibliotecare în țară și în alte țări.

10. Să se revizuiască încadrarea bibliotecarilor și să se aloce din bugetul Ministerului Învățămîntului sume pentru crearea de noi posturi.

Bibliotecarii școlari să fie consultați în vederea îmbunătățirii noului Regulament în legătură cu :

— bugetul alocat bibliotecii, completarea colecțiilor bibliotecii ținînd seama de contractele cu forurile corespunzătoare ;

— casările să fie lăsate la latitudinea bibliotecarilor, comisiilor de casare din unitatea școlară respectivă cu aprobarea directorului școlii ;

— spațiu corespunzător (sală de lectură, sală de împrumut, mobilier conform staturilor, imprimare etc.) ;

— verificarea fondurilor de publicații, ce depășesc 20 000 de volume, să se facă la o perioadă de 5 ani, iar cele mai mici la 3 ani, întrucît se distrug registrele de inventar prin aceste verificări.

Portret în gînd

O filă din calendarul inimii s-a desprins la începutul lunii noiembrie 1989, cînd, într-o zi însorită, colegii de la Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu” din Iași ne-au invitat la o sărbătoare a culturii românești — 150 de ani de la reorganizarea pe baze moderne a acestei biblioteci — far nestins al vieții spirituale din Moldova și din întreaga țară.

Instituția cu o lungă biografie în istoria bibliotecilor din România și cu o contribuție intensă în reflectarea fenomenului cultural își făcea acum bilanțul modului de implicare în plămada patrimoniului izvoritor de lumină.

Aflîndu-mă între cei veniți la sărbătoare, m-am surprins adresînd în gînd un crîmpei de suflet bibliotecarului, cea pătînică autentică a marilor împliniri culturale.

Rostind numele de bibliotecar, fie și în gînd, ne lăsăm copleșiți de emoție. Acest cuvînt, care definește o profesiune nobilă, nu te îndeamnă la laude sărbătorești, ci la gravitate, căci dăruirea slujitorului bibliotecii în munca de informare și documentare este fierbîntă, conștiințioasă și cuprinzătoare și se susține calificativelor festive. Bibliotecarul își poartă dialogul cel de toate zilele firesc, cu modestie, cu

cei însetați de carte, ca prototip de om al muncii, deși neconsfințit printr-un statut...

În spațiul culturii românești, pentru cine dorește să-l cunoască în toate demersurile gîndirii sale, ca ființă complexă, ca model uman implementat în substanța concretă a actului cultural, ca verigă indispensabilă în lanțul neîntrerupt al fluxului informație — cititor, bibliotecarul este un produs al cărții și se confundă cu aceasta formînd un aliaj nobil de gînditor, de om al activității dinamice, cu un profil profesional și spiritual dăruit pe măsura biblioteconomiei moderne.

Popasul aniversar de la B.C.U. Iași te îndeamnă să-l deslușești pe cel care vehiculează informațiile, pe bibliotecarul contemporan, într-o țară, în sfîrșit liberă, în care cultura, ridicată „copăcel”, are rolul visat și merit de înaintași, mai clar, mai viu, mai atent și mai ales cu mai multă dragoste, stimă și încredere. Prezent în zorii libertății neamului cu toată ființa, bibliotecarul se impune, prin munca sa specifică, în miezul problemelor majore descătuseate de revoluție.

Elena VACARIU
Biblioteca Institutului Politehnic
din Iași

(Urmare de la p. 15.)

venite puncte-cheie în gîndirea politică de azi. Caragiale a intrat în nemurire tocmai pentru că ne-a înfățișat în forme perfecte o lectură, am putea spune, a unor realități politice dramatice în care forma și fondul erau în totală contradicție, unde totul putea fi făcut dacă avea o acoperire patriotardă sau îmbrăca haina ilustră a interesului public.

A treia premisă a noii lecturi considerăm că este stringența criteriilor de orientare în mult mai vastă și mai profundă lume a cărților, a publicațiilor. Vechile criterii de orientare erau adesea ideologice sau subordonate ideologicului într-o măsură mai mare sau mai mică. Astăzi lectura trebuie să fie ea însăși pluralistă și pluripartizană. De aici, și dificultatea selecției, asigurării totuși a unei concepții proprii în rînduirea lecturii prin care să ajungem la înțelegerea adevărată a noastră, a lumii în care trăim. Ceea ce ni se pare că sporește astăzi foarte mult, este rolul criteriilor personale de alegere în lectură. Dar tot aici poate exista și un mare pericol, acela de a fi doar criterii personale în dezacord

cu semenii, cu lumea în care trăim. Pentru că tot se vorbește atîta azi de consens, credem că și în lectură este necesar un consens. Respingem unele cărți, dar nu pînă la distrugere fizică, pentru că și în lectură a existat o dictatură pe care nimeni dintre noi nu o dorește reîncercată.

Pedagogia noii lecturi ia sub lupa observației sale o multitudine de aspecte : ce citim, cum citim, cît citim, unde citim, cînd citim ? Ea se oprește și asupra unor mari pericole care pot deteriora grav astăzi lectura publică. Am semnalat doar unul — preponderența absolută aproape a lecturii politice — din păcate foarte adesea de suprafață — în detrimentul celorlalte genuri de lectură, științifică, beletristică, tehnică, despre artă etc. Pînă la un punct este ceva firesc, dar prelungirea dincolo de aceasta poate aduce mari prejudicii. În lectură, ca în orice activitate umană, orice oprire, orice pauză implică eforturi mari pentru reînnoirea firului. Să nu uităm că lumea nouă pe care vrem să o facem trece mai întîi prin gînd care nu cunoaște niciodată odihnă, pentru a fi în stare să creeze ceea ce este pe noua lui măsură.

VIATA BIBLIOTECILOR

Teorie și practică

Aspecte ale modernizării catalogului sistematic

DIVIZIUNEA 51 MATEMATICĂ

Pentru prima dată, în revista noastră, bibliotecarul-specialist și cititorul-specialist își alătură semnăturile în abordarea unei probleme cruciale a activității bibliotecare — clasificarea publicațiilor, în consens cu dezvoltarea științelor. Impactul activităților de bibliotecă asupra beneficiarului, aspirațiile și așteptările cititorului, nevoile sale conștientizate față de serviciile oferite de bibliotecă vor face în viitor obiectul unor preocupări constante ale publicației noastre, dându-i cuvântul ori de câte ori se va ivi ocazia sau vom considera necesar.

I Considerații teoretice privind modificările în CZU

Modificările majore survenite în domeniul matematicii sînt evidente comparînd două ediții ale CZU separate în timp de 22 de ani: ediția 1958 germană și ediția 1980 engleză. O primă observație ce se desprinde este volumul de material, respectiv de subordonări și arborescențe dezvoltate în ultimele decenii. Astfel, ediția 1980 cuprinde o dată și jumătate mai mult material față de cealaltă.

Observațiile asupra ediției 1958 pe care le formulăm în cele ce urmează au în vedere unele aspecte de conținut ale diviziunii 51 în vechea structură.

Jumătate din material se referă la noțiuni de geometrie; detalierea arborescentă ajunge pînă la (se acordă o mențiune fiecărei curbe celebre (cardioidă, elipsă etc.) din geometria analitică. Din cele zece diviziuni, patru sînt ocupate de noțiuni de geometrie:

513 Geometrie

514 Trigonometrie

515 Geometrie descriptivă

516 Geometrie analitică

În cazul analizei matematice, căreia îi este alocată numai o șesime din material, se remarcă o atenție deosebită acordată detaliilor de calcul (tipuri uzuale de integrale) și mai puțin noțiunilor de principiu.

Cu toate că majoritatea noțiunilor conținute de un curs universitar de topologie erau descoperite în momentul apariției ediției din 1958 a CZU, această ramură a matematicii este abia amintită.

Și în cazul algebrei, la fel ca și în cazul topologiei, perioada de timp care a trecut din 1958 pînă în 1980 a adus mai mult o cristalizare a ideilor decît progrese spectaculoase; astfel clasa de algebră din ediția 1958 tratează cu mai multă deferență probleme elementare cu puterile mai mari ca doi ale binomului, comparativ cu noțiuni ca semigrup, grup, inel, modul, algebră.

Foarte necesare s-au dovedit a fi la acea vreme tabelele cu evaluări ale funcțiilor și monogramele, menite să dea un plus de viteză și acuratețe calculului ingineresc.

Diviziunea 519 conține noțiuni diverse care nu și-au mai găsit loc într-o clasă independentă, cu toate că nu este deloc vorba de noțiuni noi: calculul probabilităților și statistică matematică, combinatorică, calcul variațional și noțiuni diverse despre grupuri,

inele, corpuri și alte structuri algebrice; deja diviziunea 519 se dovedește a fi o poartă de intrare în CZU a noțiunilor care după un timp sînt mutate acolo unde aparțin de drept; de exemplu toată diviziunea 519.4 Diverse structuri algebrice este brăzdată încă din 1958 cu referiri la noua diviziune 512 Algebră; la fel și diviziunea 519.5 Noțiuni de teoria mulțimilor, noțiuni mutate fie la noua diviziune 510.22 Noțiuni fundamentale de matematică, fie în subdiviziuni ale algebrei și mai tirziu la topologie.

Evoluția de la ediția 1958 la ediție 1980 a CZU nu se caracterizează atît prin creșterea numărului de noțiuni din clasificare, cît prin necesitățile la care trebuie să răspundă noii indici CZU.

Noua tabelă se adresează aceluiași om de știință mediu pregătit în domeniul matematicii, dar avînd noțiuni mult mai bine aprofundate astăzi decît în urmă cu 30 de ani.

Comparativ cu vechea tabelă CZU, indicii la care unele dintre subclase pur și simplu indexau conținutul general al unui curs (de exemplu subclasele 517.5 și 517.6 de la analiză matematică), noua CZU își propune să fie instrument de lucru sintetic și totuși orientat pe noțiuni, chiar dacă astfel noțiunea este ruptă de contextul în care a apărut și se pierde din expresivitate: de exemplu, noțiunile de funcție continuă și durabilă au fost mutate de la calculul diferențial, domeniu pentru care conceptele s-au dezvoltat, la teoria funcțiilor la algebră, loc unde conceptual noțiunile aparțin de drept; la fel calculul variațional îl regăsim mutat din 519 acolo unde aparține de drept la 514.763.637 Geometria calculului variațional precum și la 517.57 în cadrul clasei de analiză matematică.

Se observă tendința contemporană de a privi geometria din punct de vedere al algebrei și analizei matematice; astfel, noțiunile de geometrie plană, în spațiu, trigonometrie, geometrie descriptivă și analitică din diviziunile 513 și 516 au fost reorganizate în diviziunea 514. Diviziunea 515 a fost rezervată topologiei care, atît din punct de vedere al conținutului conceptual cît și al poziției în clasificare, se situează undeva între geometrie și analiză matematică. Cu toată regruparea a patru clase într-una singură, noua diviziune de geometrie, omițînd detaliile de teoreme și figuri celebre reflectă mai bine domeniile de preocupare ale celui care se ocupă astăzi de geometrie.

În diviziunea 519, odată cu transferarea unor noțiuni care și-au găsit conceptual locul în altă parte, sînt introduse alături de subdiviziunile 519.1 și 519.2 (teoria mulțimilor, teoria grafurilor, probabilități și statistică matematică), subdiviziuni noi, precum știința calculatoarelor, cibernetică matematică și cercetări operaționale. Diviziunea 518, respectiv monogramele și tabelele, este transferată la 519.6 știința calculatoarelor, puține noțiuni referitoare la tabele și la monograme rămînd utile după apariția calculatoarelor electronice; diviziunea 519 capătă în noul CZU un puternic caracter practic, constituind o zonă de interfață între matematică și inginerie.

II. Noua structură a clasei 51.

Vom face pe scurt o prezentare generală a noii structuri a clasei 51, cu precizarea modificărilor de indici.

51—3/—8 indici analitici comuni întregii clase

511 Teoria numerelor

512 Algebră

513 Geometrie. A fost desființată, noțiunile de geometrie trecînd în întregime la clasa 514.

514 Geometrie

515 Geometrie descriptivă, indice actualmente desființat. Noțiunile acestei discipline se clasifică acum la 514.18

515.1 Topologie

515.2/.96 Probleme de curbe și suprafețe. Metode de proiecție topografică, desființat. Conținutul acestor subdiviziuni se clasifică acum la 514.18 — geometrie descriptivă.

- 516/516.9 Geometrie analitică, de asemenea desființat, conținutul acestor subdiviziuni trecând la 514.142.2 — geometrie analitică a spațiului finit; 514.144.2 — geometrie analitică a spațiului proiectiv; 514.16 geometrie afină, structuri algebrice
- 517 Analiză matematică
- 518 Nomografie; Tabele; Calcul grafic; Jocuri matematice, desființat, trece la 519.6 Matematică computațională; Analiză numerică și Programare.
- 519 Analiză combinatorică; Calculul probabilităților, desființat, conținutul acestei subdiviziuni trece la 519.1/9
- 519.1 Combinatorică. Teoria grafurilor
- 519.2 Probabilități; Statistică matematică
- 519.3/5 Calculul variațiilor; Teoria generală a grupurilor cimpurilor și idealurilor, teoria mulțimilor, desființat, noțiunile clasificându-se în prezent la 517.97 calculul variațiilor; 512.53/55 algebra semigrupurilor, grupurilor, inele și module; 512.62 cimpuri, polinoame; 515.1/128 topologie; 517.17/18 teoria funcțiilor; 517.989.1 teoria masei
- 519.6 Matematică computațională; analiză numerică și programare
- 519.7 Cibernetica matematică
- 519.8 Cercetări operaționale

În afară de modificările menționate în prezentarea structurii clasei de matematică, la diviziunea 511 teoria numerelor, au apărut modificări importante. Aceste modificări au fost publicate în EC, seria 13, Nr. 2, 1987, publicată în 1988.

În ceea ce privește structura generală a diviziunii 511, nu sînt schimbări; prezentăm în continuare structura acesteia, tabela engleză completă editată de INID în 1980 cu modificările din EC 13/2/1987.

Se observă cu ușurință faptul că structura este păstrată. Modificările care apar vin să reaseze noțiunile într-o mai bună concordanță cu realitățile științifice ale domeniului. Aceste modificări s-au produs după cum urmează:

511.132/139 anulat
511.141/147 anulat
511.16/168 anulat

511.17 indice nou preia noțiunile de la 511.21 reformându-le

511.21 Proprietăți și metode elementare anulat
511.212/218 anulat

511.22/264 Congruență și analiză nedeterminată de gradul 1, etc. în tabela engleză completă era desființat conținutul indexându-se la:

511.212 Numere întregi, structuri multiplicative, congruențe etc.

511.61/62 Ramuri speciale ale algebrei, polinoame.

În prezent 511.212 este desființat prin EC 13/2/1987; 511.61 nu există în tabela completă engleză, iar în EC 13/2/1987 este desființat, rămîine doar 511.62 cimpuri, polinoame. Pentru a evita însă confuziile și pentru că problematica acestor discipline impunea regîndirea CZU în EC 13/2/1987 se reînființează indici pen-

Tabela engleză completă

EC 13/2/1987

511 Teoria numerelor	511 Teoria numerelor
511.1 Aritmetică elementară	511.1 Aritmetică. Teoria elementară a numerelor
511.11/118.5 Notăția numerelor desființat	511.11 Construcția sistemelor numerice — indice nou
511.12 Numere întregi, manipulare	511.12 Numere întregi, manipulare
511.13 Factori fracții, procentaje	511.13 Factori, fracții, procentaje
511.14 Rădăcini, extragere	511.14 Rădăcini, extragere
511.15 Folosirea aritmetică a logaritmilor desființat	511.15 nu există, fiind golit de conținut
511.16/168 Operații cu măsuri și unități specifice	511.16/168 Operații cu măsuri și unități specifice
511.17 nu există în această tabelă, fiind golit de conținut	511.17 Teoria elementară a numerelor — indice nou
511.2 Teoria elementară a numerelor	511.2 Teoria algebrică a numerelor — indice nou
511.3 Chestiuni analitice, aditive, aproximări diofantice	511.3 Teoria analitică a numerelor
511.4 Forme și sisteme de forme desființat	511.4 Aproximări diofantice și inegalități
511.5 Ecuatii diofantice	511.5 Ecuatii diofantice, teoria formelor
511.6 Cimpuri numerice algebrice	511.7 Teoria metrică a numerelor — indice nou
511.7/8 nu există în tabelă, fiind golit de conținut	511.8 Aritmetică necomutativă — indice nou
511.9 Geometria numerelor	511.9 Geometria numerelor — indice desființat
511.1 Aritmetică; teoria elementară a numerelor; noțiunile numerelor. În tabela engleză indicele era desființat. Prin EC 13/2/1987 reînființează indicele îmbogățindu-i conținutul	511.17 Teoria elementară a numerelor — indice nou
511.122/126 anulat, noțiunile se clasifică conform EC 13/2/1987 la	511.12 Numere întregi, operații simple
511.13 Factori, fracții, procentaje	511.13 Factori, fracții, procentaje
511.14 Rădăcini, extragerea lor	511.14 Rădăcini, extragerea lor
511.16 Operații cu măsuri și unități specifice	511.16 Operații cu măsuri și unități specifice
511.17 indice nou preia noțiunile de la 511.21 reformându-le	511.17 Teoria elementară a numerelor
511.21 Proprietăți și metode elementare	511.21 Proprietăți și metode elementare
511.212/218	511.212/218
511.22/264 Congruență și analiză nedeterminată de gradul 1, etc. în tabela engleză completă era desființat conținutul indexându-se la:	511.22 Cimpuri locale
511.212 Numere întregi, structuri multiplicative, congruențe etc.	511.221 Mulțime de grupuri și inele a numerelor întregi a cimpului local ca module Galois
511.61/62 Ramuri speciale ale algebrei, polinoame.	511.222 Filtrări și ramificații
În prezent 511.212 este desființat prin EC 13/2/1987;	511.223 Teoria clasei cimpului local
511.61 nu există în tabela completă engleză, iar în EC 13/2/1987 este desființat, rămîine doar 511.62 cimpuri, polinoame. Pentru a evita însă confuziile și pentru că problematica acestor discipline impunea regîndirea CZU în EC 13/2/1987 se reînființează indici pen-	511.224 Reprezentări Galois pentru cimpul local
	511.225 Analiză ne-archimediană
	511.23 Cimpuri de numere algebrice
	511.231 Chestiuni izolate de teoria cimpurilor algebrice numerice

- 511.232 Distribuție asimptotică a cîmpurilor
 511.233 Distinctive ale cîmpurilor de numere algebrice
 511.234 Clasă de grup și număr divizor
 511.235 Cîmpuri speciale
 511.236 Teoria clasei cîmpului

511.27/.274 Diviziunea cercului anulat

511.28/.284 Teoria numerelor prime anulat

511.29/.292 Partiția numerelor anulat

Aceste trei grupuri de indici au fost și rămîn desființate, conținutul lor indexîndu-se la indicii enunțate mai înainte.

511.31/32 Proprietăți diferite; reprezentări analitice, a fost desființat în tabela completă. În EC 13/2/1987 este reînființat, preluînd și teoria analitică a numerelor care pînă acum se clasifica numai la

511.332 Serii Dirichlet teorie

511.334 Forme modulare și pătratice

511.335.2 anulat ca nesemnificativ
 Asimptotica funcțiilor, numere, Caractere

511.336 Metode pentru funcții trigonometrice

511.338 nu există în tabelă

511.341 Forme liniare și reprezentarea numerelor prin ele

511.342 Forme pătratice

511.343 Forme de grad înalt. Teoria lui Fermat

511.344 nu există în tabelă

511.345 Probleme de adunare cu numere prime

511.346 Ecuații, sisteme de adunare, Probleme Waring-indice nou

511.35 Asimptotice și evaluări a funcțiilor numerice — indice nou

511.36 Ecuații dofan-tice

511.37 Teoria metrică și probabilistică a numerelor

În tabela engleză completă nu existau indicii: 511.38 cu subdiviziuni

În ceea ce privește indicii:

511.4/493; 511.41/412; 511.42/466; 511.47/473 și 511.48/493 erau desființate în ediția 1980.

EC 13/2/1987 reînființează subdiviziunea 511.38

Forme automorfe subdivizată după cum urmează:

511.381 Forme automorfe cu o variabilă

511.382 Forme modulare Hilbert

511.383 Forme modulare Siegel

511.384 Aproximare generală a funcțiilor automorfe

511.386 Forme automorfe p-adic

511.237 Generalizare neabeliană a teoriei clasei cîmpurilor

511.238 Teoria Galois a cîmpurilor de numere algebrice

511.24 Cîmpuri de funcții algebrice a unei variabile peste cîmpul finit

511.26 Numere algebrice speciale

trece la 511.622 Cîmpuri pătratice, polinoame

trece la 511.333 Distribuția cîmpurilor de numere prime și divizoare

trece la 511.34 Teoria aditivă a numerelor

511.33, după cum urmează:

511.31 Metode elementare de teoria analitică a numerelor — cu subdiviziuni

511.32 Evaluarea numerelor trigonometrice

511.33 își restrînge aria și indexează numai Teoria multiplicativă a numerelor cu următoarele modificări:

anulat trece la

anulat trece la

anulat trece la

anulat trece la

anulat trece la

anulat trece la

in EC anulat trece la

anulat trece la

anulat trece la

511.4 Aproximări diofantice și inegalități era o subdiviziune anulată în tabela engleză. Conținutul acestei subdiviziuni se indexa la 511.34 Teoria aditivă a numerelor, subdiviziune anulată prin EC 13/2/1987, noțiunile transferîndu-se la 511.4 după cum urmează:

511.41 Frații continui

511.42 Aproximări diofantice — teorie generală

511.43 Teoria analitică a inegalităților diofantice

511.44 Aproximări prin numere raționale și algebrice

511.46 Teoria numerelor transcendente

511.48 Geometria numerelor

511.622 Cîmpuri pătratice, polinoame

511.333 Distribuția cîmpurilor de numere prime și divizoare

511.34 Teoria aditivă a numerelor

511.331 Funcții Riemann și Dirichlet

511.38 Forme automorfe și

511.55 Forme pătratice, teorie

511.32 Evaluarea sumelor trigonometrice

511.338 Puncte de lațice în zonă complexă — indice nou

511.528.2 Ecuații liniare și pătratice

511.55 Teoria formelor pătratice

511.522.2 Cîmpuri ciclotomice și teorema lui Fermat și

511.57 Teoria formelor de grad înalt și a sistemelor de forme

511.344 Indice nou

511.348 Probleme Goldbach

511.4 Aproximări diofantice și inegalități

511.72 Teoria metrică a numerelor

511.75 Teoria probabilistică a numerelor

Subdiviziunea 511.5 Ecuații diofantice se păstrează dar :

511.51 Ecuații algebrice diofantice	anulat	trece la	511.52 Ecuații diofantice algebrice
511.54 Ecuații multigrad	anulat	trece la	511.52
511.55 Teoria formelor pătratice, indice nou înființat, amănunțit subdivizat, preluând așa cum am menționat mai sus problematica de la 511.342			
511.56 Inegalități diofantice	anulat	trece la	511.4 Aproximări și inegalități diofantice
511.57 Teoria formelor de grad înalt și a sistemelor formelor — indice nou înființat			
511.6 Cimpuri de numere algebrice	anulat	trece la	511.2 Teoria numerelor algebrice
511.7/84 În tabela completă anulat, reînființat prin EC 13/2/1987 cu următorul conținut :		viziuni	
511.7 Teoria metrică și probabilistică a numerelor — cu 2 subdiviziuni			511.9 Geometria numerelor anulat trece la 511.48
511.8 Aritmetică necomutativă — cu patru subdiviziuni			511.92 Clase geometrice de numere anulat trece la 511.17 Teoria elementară a numerelor și 511.55 Teoria formelor pătratice
511.95 Distribuirea punctelor de rețea în zone	anulat	trece la	511.338 Distribuirea punctelor de rețea în zone și 511.48 Geometria numerelor

Am ținut să facem o prezentare în detaliu a modificărilor de la diviziunea 511 tocmai pentru că, alături de cantitativ, cât și din punct de vedere al conținutului, aceste modificări au adus o mai reală și științifică reorganizare și formulare a problemelor, iar prin indicii nou înființate conținutul acestei subdiviziuni s-a îmbogățit substanțial, permițând clasificatorului o in-

dexare mult mai precisă, eliberată în același timp de indici parazitiți neesențiali, punind de acord CZU cu spiritul actual al cercetării matematice.

Dana DAMIAN și Păunel ULMU

(Continuare în numărul următor)

CITITORII NOȘTRI — COLABORATORII NOȘTRI

Sînt astăzi în universul biblioteconomic românesc căutări cărora nu mai viața le va da răspunsul cel mai bun și, mai ales, o dată cu ieșirea de sub tutele birocratice, personalizări ale unor demersuri, diversificări ale punctelor de vedere, inițiative...

Deschidem paginile revistei noastre unor confruntări de opinii, unor schimburi de experiență, unor dialoguri deschise. Așteptînd sugestii pentru problemele care să fie supuse dezbaterii, vă propunem pentru început spre reflecție și dialog următoarele întrebări :

1. Care este optica dv. în legătură cu vechiul fond de circulație limitată și cum înțelegeți să-l tratați în continuare din punct de vedere al introducerii în circuitul lecturii și al informării ?

2. Ce înțelegeți prin publicații „ceaușiste“ și cum considerați că trebuie să fie tratate, diferențiat, în funcție de sfera domeniială cărora le aparțin și de tipul de bibliotecă în care lucați ?

Estivals, Robert. LA BIBLIOLOGIE. Paris, Presses universitaires de France 1988. 128 p. (Que sais-je?).

Robert Estivals, autorul lucrării de care ne ocupăm în rindurile de mai jos, este profesor la Universitatea Bordeaux III și una dintre personalitățile marcante ale biblioteconomiei contemporane franceze.

Ceea ce atribuie acestei cărți de mici dimensiuni valoare, reținând atenția specialistului, privește caracterul ei insolit, modalitatea cu totul nouă în care este privită bibliologia.

Lucrarea constituie prima încercare a unei teorii generale a bibliologiei de la G. Peignet, fondatorul acestei științe, la începutul secolului al XIX-lea, și Paul Otlet, între cele două războaie, până la L.-N. Malclès, mai aproape de zilele noastre.

Intreaga argumentație a lui Robert Estivals vine să demonstreze că bibliologia este știința scrisului — una din științele informării și ale comunicării — și nu știința cărții cum a fost cunoscută până acum. În sprijinul acestei idei, autorul reexaminează cu minuțiozitate istoria scrisului pentru a evidenția cum treptat bibliologia se desprinde din bibliografie.

Aplicând teoria lui A. Comte, a istoriei științelor, la istoria bibliografiei. Paul Otlet rezumă lunga perioadă a istoriei scrisului la trei faze principale: a tehnicii scrisului și a apariției producțiilor scrise; a bibliografiei; a bibliologiei.

Prima perioadă corespunde cu apariția documentelor scrise. A doua perioadă corespunde cu apariția bibliografiei, fiind interesul se deplasează de la scriere la producția de documente scrise pentru a fi distribuite. Pragul între cele două perioade corespunde sfârșitului marilor imperii preclasice și Antichității greco-romane. Problema care se pune atunci era cea a comunicării scrierilor. Pe măsura creșterii producției de scrieri, accesibilitatea directă la acestea scădea. Trebuia găsită o soluție. Mai multe operații s-au succedat: achiziția, descrierea, clasificarea

textelor în funcție de domeniul cunoașterii, conservarea și localizarea lor pe rafturi, accesul, inventarierea pe liste distincte cu mai multe sau mai puține elemente. Aceste liste circulau în diverse centre culturale printre numeroase personalități. Bibliografia, susține Robert Estivals, s-a impus de la sine. Ca și tehnica scrisului, tehnica bibliografică a trecut prin mai multe faze orientate spre conceptualizare. Prima este concretă și de natură pur biblioteconomică. A doua se caracterizează prin apariția de bibliografii. Ca procedeu de lucru, se făcea mai întâi o descriere a vieții autorilor și apoi se întocmea lista cu lucrările lor — exemplul clasic fiind cel al doctorului Galienus, autorul lucrării *De libris propriis liber*. Cea de a treia fază coincide cu năsterea bibliografiei, câteva decenii după invenția tiparului de către Gutenberg. În sfârșit, cea de a patra fază corespunde cu teoretizarea bibliografiei. Această teoretizare a urmat mai multe etape: definirea disciplinei; determinarea obiectului său de studiu; locul său într-un context mai larg; descrierea și conceptualizarea diferitelor sale componente. Această ultimă etapă continuă a se desfășura chiar în zilele noastre.

Începând cu Renașterea, s-au dat bibliografiei diverse denumiri: *bibliotheca*, *index*, *inventorium*, *repositorium*, *catalogus*, utilizate în funcție de diferite optici de cercetare. E de reținut că pe măsură ce sensul cuvântului bibliografie se precizează, se evidențiază și relația sa cu bibliologia. Dar abia în 1934, în cadrul discuțiilor organizate în Franța de Centre de Synthèse historique se ajunge la concluzia că bibliografia este o parte a bibliologiei. Cu toate acestea, în anumite țări, ca Marea Britanie, de pildă, termenul *bibliography* încorporează încă și sensul cuvântului bibliologie. În același an, 1934, Paul Otlet, în mult citata sa carte *Traité de*

documentation, le livre sur le livre, théorie et pratique, consideră că obiectul bibliologiei nu este numai cartea ci și „substitudele” cărții: filmul, fotografia, precum și alți suporti de informații care existau în acea vreme. În concepția lui Otlet, bibliologia este unul și același lucru cu documentologia, fiind evidentă tendința de a lărgi problematica cărții. După al doilea război, apreciază R. Estivals, asistăm la transformarea radicală a „bibliologiei”, care devine știința scrierii în cadrul științelor informării și ale comunicării” (p. 14). Problema este pusă foarte clar în acest sens la primul Congres Inforcom. Începând cu anul 1981, bibliologia, privită ca știință a scrisului, este acceptată pe plan internațional în cadrul mai multor congrese și reuniuni. Toate aceste chestiuni sînt discutate pe larg de profesorul Robert Estivals în primul capitol — și cel mai reprezentativ — al cărții pe care o recenzăm. Capitolele următoare dezvoltă alte aspecte care țin de relația carte-scriere. Astfel, capitolul al III-lea situează bibliologia în cadrul larg al comunicației, capitolul al IV-lea este dedicat realizării diferitelor „emisiuni” grafice — aici făcîndu-se corelația grafică și imagine (bibliologia grafică și iconologia). Capitolul al V-lea abordează problema scrierilor. Tipologia lor pune în evidență existența diferitelor straturi: scriere manuscrisă, scriere imprimată, periodică sau neperiodică, documentară și instituțională, luminoasă și informatizată.

Politica bibliologică este amplu comentată în ultimul capitol. Este pusă cu grijă în valoare relația între arta semnului și știința scrierii, recomandîndu-se, ca tehnică de lucru, schema bibliologică pentru a face inventarul și a comenta științele scrierii. Teoria schematizării dă bibliologiei epistemologia sa. Bibliometria este prezentată și ea ca o metodă specifică a bibliologiei. Tot aici se pune și problema bibliologiei aplicate, a învățămîntului bibliologic, precum și a cooperării internaționale.

Iată o lucrare care, deși apărută în populara colecție „que sais-je?”, este deosebit de densă, cu o documentație aleasă și temeinic utilizată, cu idei novatoare și rigurose expuse. Lectura acesteia nu numai că aduce foloase teoretice bibliotecarului român, rupt de mișcarea biblioteconomică mondială, și care poate fi pus astfel la curent cu evoluția gîndirii în țările avansate din punct de vedere științific, dar poate sprijini practic cercetările bibliologice fundamentale la noi, întrerupte din păcate în ultimele decenii, ca urmare a atitor calamități care s-au abatut asupra acestui atît de încercat popor.

Mircea REGNEALĂ

BIBLIOLOGIE FĂRĂ FRONTIERE

Anul internațional

MIHAI EMINESCU — 1989

Universalitatea unui scriitor rezultă și din modul în care opera sa este receptată și integrată în circuitul valorilor perene universale.

Numeroasele traduceri făcute în timp din opera lui Mihai Eminescu, în limbi de mare circulație, precum și în țări de pe toate meridianele globului și mai ales ampla paletă de manifestări prilejuate de Centenarul morții poetului național al României, înscrise în calendarul marilor aniversări UNESCO, pe anul 1989, sînt argumente relevate pentru a sublinia universalitatea operei eminesciene.

Ar fi greu de cuprins, într-un asemenea cadru, amploarea manifestărilor ce au avut loc pe plan internațional consacrate omagierii și evidențierii personalității și interesul de care se bucură opera marelui nostru poet.

Pentru a evidenția amploarea acestor acțiuni, materializate prin traduceri și editări în diferite limbi de pe glob a operei lui Mihai Eminescu, simpozioane, colocvii cu participare națională și internațională, filme și expoziții documentare, spectacole cultural-artistice, recituri de poezie și muzică pe versuri

„Nu există nici libertate, nici cultură, fără muncă și cine crede că prin profesarea unei serii de fraze a înlocuit munca, deci libertatea și cultura, acela se prenumără, fără s-o știe, între paraziții societății omeneste, între aceia care trăiesc pe pămînt spre blestemul, ruina și demoralizarea poporului lor“.

Mihai Eminescu

eminesciene, prin largi comentarii în presa de specialitate și în cea cotidiană de pe largi arii geografice, am alcătuit un grupaj de informații privitoare la aceste manifestări.

Lista este desigur, incompletă. Presa și celelalte mijloace de informare ce au funcționat la noi, după cum bine se cunoaște, au difuzat numai acele acțiuni care au convenit. Aceste manifestări au fost mult mai ample, multe, dintre ele de o mare semnificație, între care aș aminti cele realizate de intelectualitatea română aflată în exil în diferite țări ale lumii, la care noi nu am avut acces.

Dozând prestigiului de care se bucură opera eminesciană în contextul patrimoniului cultural universal este dată și de hotărîrea Comitetului Executiv UNESCO din 6 iunie 1988 privind includerea poetului național al României în calendarul marilor aniversări ale anului 1989, rezoluție care a găsit un larg ecou în rîndul tuturor membrilor acestui forum cultural internațional, fapt rezultat și din prezenta cronologie.

● **ianuarie.** — La sediul Bibliotecii Române din Roma s-au desfășurat lucrările colocviului „Leopardi și Eminescu“, organizat sub auspiciile Academiei di Roma. Colocviul a inaugurat seria manifestărilor culturale dedicate centenarului Eminescu în Italia.

— Biblioteca Centrală Metropolitană din Tokio a găzduit expoziția: „Mihai Eminescu — Luceafărul poeziei românești“. Expoziția a fost prefațată de profesorul Atsushi Haono, care a vorbit despre viața și opera poetului român.

● **martie.** — Biblioteca Română din Paris a demarat seria de manifestări omagiale. Prof. Paul Miclău, a ținut expunerea cu titlul „Mihai Eminescu sau nașterea unui geniu“.

— Sub egida Asociației Scriitorilor din R. P. Chineză, la Beijing a avut loc o manifestare cultural-artistică în memoria poetului ro-

mân Mihai Eminescu. A vorbit Deng Youmei, membru al Prezidiului Uniunii Scriitorilor care a subliniat că Eminescu se bucură de o mare apreciere în rîndul poporului chinez. „Pentru aceasta, China aduce un prinos de recunoștință marelui poet și poporului român care i-a dat naștere“.

● **mai.** — Sub auspiciile Asociației de prietenie Suedia — România, la Biblioteca municipală din Stokholm a avut loc o seară dedicată comemorării lui Mihai Eminescu. A vorbit Kristina Gumnelson, președinta Asociației.

— Biblioteca Română din Paris a organizat o manifestare Eminescu. Poetul francez Paul Mestas și alți vorbitori au evocat valoarea operei eminesciene și rolul acesteia în cadrul literaturii române și universale. S-a recitat din poeziile lui Eminescu traduse în limba franceză.

● **iunie.** — Cotidianul „El Meudjahid“, avînd cel mai mare tiraj din Algeria a consacrat o pagină vieții și operei marelui nostru poet.

— La Universitatea din Heidelberg a avut loc o manifestare omagială Eminescu. Au fost susținute mai multe comunicări legate de viața și opera eminesciană. Studenții seminarului de romanistică au susținut un recital din poezia lui Eminescu.

— În cadrul unei manifestări dedicate centenarului Eminescu, la Universitatea din Londra, s-a lansat volumul omagial „Sărbătorirea lui Mihai Eminescu“, tipărit de Editura Forest Books, în limba engleză.

— Ziarul algerian „Horizons“ a publicat, sub titlul „Mihai Eminescu — geniul creator“, un amplu articol privitor la viața și opera scriitorului român. Sînt inserate o serie de poezii de Eminescu.

— Editura See Thai Press din capitala Thailandei a publicat un volum cuprinzînd traducerea capodoperei eminesciene, **Luceafărul**.

— În Anglia, centenarul Eminescu este marcat, între altele, prin apariția, în Editura Forest Books, a volumului **In celebration of Mihai Eminescu**. Îngrijit de Brendei Walker, volumul include 28 de poeme traduse în engleză.

— Cu ocazia centenarului Eminescu, editura „Carte de la Fortaleza“ a publicat o ediție bilingvă româno-portugheză a poemului **Luceafărul**, sub titlul **Vesper Eminescu**. Traducerea și notele sînt realizate de poetul Luciano Maia.

— Cunoscuta revistă de cultură „Schema“ ce apare la Milano a consacrat în nr. 31/32, spații largi poetului Mihai Eminescu.

— Revista **Literatură și Artă**, organ al Uniunii Scriitorilor din R.S.S. Moldovenească, a închinat mai multe materiale lui Eminescu.

— Revista mozambicană „Domingo“ a publicat o pagină privitoare la viața și opera lui Eminescu.

— Societatea „Mihai Eminescu“ din Freiburg (R. F. Germană), care își desfășoară activitatea în colaborare cu Seminarul de romantică de la Universitatea din acest oraș, a organizat o manifestare închinată poetului nostru național. S-au prezentat comunicarea „Eminescu, poet universal“ și un program de muzică clasică românească. Au participat membrii societății, oameni de cultură, studenți.

— Biblioteca Congresului din Washington a inaugurat o expoziție intitulată „Mihai Eminescu — poetul național al României“, cuprinzînd lucrări din creația eminesciană, volume de exegeză asupra operei sale precum și un volum cu aspecte din viața poetului și mediul în care a trăit.

— În cadrul „Zilelor culturii românești“ organizate în R. D. Germană, Centenarul morții lui Mihai Eminescu a fost marcat printr-o

„Martirul, croul și înțeleptul sunt numai trei forme ale uneia și aceleiași substanțe: adevărul”.

„...numai arta națională are rațiune de a fi, numai ea naște în inimile indivizilor întărirea și intensitatea celui simțămînt subiectiv care face ca toți să se numere de membrii aceluiași corp”.

„Civilizația adevărată a unui popor consistă nu în adoptarea cu deridicată de legi, forme, instituții, etichete, haine străine. Ea consistă în dezvoltarea naturală, organică a propriilor puteri, a propriilor facultăți ale sale. Nu există o civilizație umană generală, accesibilă tuturor oamenilor în același grad și în același chip, ci fiecare popor își are civilizația sa proprie, deși în ea intră o mulțime de elemente, comune și altor popoare”.

„Nivelul culturii generale a nației nu-l poate ridica nimeni cu umărul — timpul și munca umplu neajunsurile”.

„O măsurătoare a gradului de cultură este dibăcia unui popor de a substitui forței musculare agenți naturali, de a creia și întrebuinta mașini”.

„La orice popor drepturile publice și private au fost rezultatul unei munci seculare și a unor sacrificii însemnate”.

„A aștepta să culegi altceva dintr-un pămînt decît ceea ce a fost semănat în el, ar fi o copilărie”.

„Educațiunea e cultura caracterului, cultura e educațiunea minții”.

„Arta de a governa e știința de a se adapta naturii poporului, a surprinde oarecum stadiul de dezvoltare în care se află și a-l face să meargă liniștit și cu mai mare siguranță pe calea pe care-a apucat”.

„Limba, alegerea și cursivitatea expresiunii în expunerea vorbită sau scrisă e un element esențial, ba chiar un criteriu al culturii. Din vorbirea (sau fiindcă aceasta afirmă adesea de predare întâmplătoare), din scrierea unui om se poate cunoaște gradul său de cultură”.

MIHAI EMINESCU

expoziție de carte românească și prin mai multe manifestări culturale organizate în mai multe localități din R.D.G.

— În Canada, Centenarul Eminescu a fost marcat printr-o expoziție omagială, vernisată la Universitatea din Ottawa.

Cotidianul de limbă arabă, „Al-Coumhuria” ce apare la Cairo, a publicat un amplu articol despre viața și opera lui Eminescu, însoțit de portretul poetului și de poezia Egiptul, tradusă în arabă. Postul de radio Cairo a transmis o emisiune consacrată lui Eminescu. La Facultatea de artă din Cairo a avut loc un simpozion dedicat poetului. Ambasada română din capitala egipteană a donat Universității din Cairo exemplare din opera lui Mihai Eminescu.

— Are loc la Ateneul Român din București (iunie 13) Simpozionul național consacrat Centenarului Mihai Eminescu. Simpozionul desfășurat în două secțiuni: Poezie, proza, teatru și Știință, filozofie, publicistică, a intrunit o serie de personalități ale vieții culturale românești și străine. Au susținut comunicări, alături de specialiști din țară: Anita Bhose (India), Kazimierz Jurezak (Polonia), Radu Flora (Jugoslavia), Montri Univajami (Thailandă), Adam J. Soroki (SUA), Nadine Brewer (SUA), Helmut Frisch (R. D. Germană), Ion Milos (Suedia), Kemal Ozer (Turcia), Sumiya Haruya (Japonia), Carin Berg (director al Centrului european pentru învățămîntul superior al UNESCO la București), Juri Kojevnikov și Sanislov Semcinski (URSS), Luis Courriol (Franța) ș.a. — Ion Milos afirma: „Cu Eminescu începe totul și limba literară de cea mai înaltă expresie și muzica cuvintelor îmbătătoare”.

— Uniunea Scriitorilor din Ungaria și Radio-televiziunea ungară au organizat la Clubul „Kossuth” din Budapesta o seară culturală Eminescu. Despre viața și opera eminesciană a vorbit istoricul literar Pál Réz. S-au recitat versuri din creația lui Eminescu, traduse în limba maghiară. Au participat Tibor Cseres, președintele Uniunii Scriitorilor, alți reprezentanți ai Uniunii Scriitorilor, alți reprezentanți ai uniunii și ai radioteleviziunii ungare.

— Sub egida Asociației de prietenie Marea Britanie — România la Londra a avut loc o manifestare Eminescu. În cadrul luărilor de cuvînt s-a evidențiat valoarea și locul operei eminesciene în cadrul literaturii române și universale. S-a recitat din creația poetului nostru național și s-a prezentat un film documentar despre viața și activitatea Luceafărului poeziei românești.

— În aula Universității din Ulan Bațor (R. P. Mongolă) s-a desfășurat o festivitate omagială dedicată lui Eminescu. Pe un fond muzical, au

fost recitate poezii de Eminescu. Cu acest prilej s-a vernisat o expoziție de fotografii și de carte românească dedicată evenimentului.

— Ziarul brazilian „O Povo” a dedicat o pagină omagială lui Mihai Eminescu. Sînt inserate poeme eminesciene traduse în limba portugheză, un amplu articol, portretul poetului etc.

— La Moscova, sub auspiciile Asociației de Prietenie Sovieto-Română, au loc o serie de manifestări cultural-artistice dedicate Centenarului Eminescu, vizionarea expoziției „Mihai Eminescu: 1889—1989”, un recital de poezie eminesciană, prezentarea unui film documentar etc.

— Uniunea Scriitorilor și Artiștilor Plastici din Albania a organizat o seară omagială Eminescu. Scriitorul Nasi Lara, secretar al Uniunii, alți poeți și traducători, au vorbit despre creația eminesciană. Actori ai Teatrului de Operă din Tirana au recitat din poeziile lui Eminescu. S-a prezentat filmul documentar „Mihai Eminescu” și s-a vizionat expoziția de fotografii consacrată evenimentului.

— În cadrul manifestărilor consacrate Centenarului Eminescu, la Biblioteca Română din Paris, au avut loc conferințe „Testamentul lui Eminescu”. Cu acest prilej s-a proiectat filmul documentar, „Eminescu”, s-a recitat din poemele eminesciene și s-a vizionat o amplă expoziție de carte.

— La Universitatea federală din Rio de Janeiro, unde se află o placă comemorativă Eminescu, a avut loc o amplă manifestare omagială dedicată lui Eminescu. S-au prezentat mai multe comunicări. Au fost recitate fragmente, în română și portugheză, din Luceafărul.

— Sub egida Universității din Zürich (Elveția) a avut loc omagierea lui Mihai Eminescu. Cu acest prilej s-a evocat viața și activitatea poetului. S-a recitat din versurile sale. La catedra de romanistică a Universității s-a vernisat o expoziție documentară de carte și fotografii.

— Centrul de cultură „Juan Marinello” din Havana (Cuba), a găzduit spectacolul poetic-muzical: „Omagiul lui Mihai Eminescu”.

— Uniunea Scriitorilor din Tunisia a organizat simpozionul Eminescu. Viața și opera poetului nostru național au fost evocate de Laroussi Metoui, președintele Uniunii. Mai mulți scriitori tunisieni au evidențiat locul creației eminesciene în literatura română și universală. prezentînd, totodată, traduceri proprii în limba arabă din lirica lui Eminescu.

— Revista „UNESCO-kuriiri” ce apare în Finlanda a publicat un amplu articol: „Mihai Eminescu, poetul național al României”.

— Cotidianul tunisian „La Renaissance”, ce apare la Tunis, a consacrat un larg spațiu Centenarului

lui Mihai Eminescu, fiind prezentate aspecte ale vieții și creației poetului național al României.

— La Bangkok are loc un simpozion dedicat Centenarului morții lui Mihai Eminescu, organizat sub patronajul Congresului poezilor de limbă thai din Thailanda. Au luat parte peste 400 de scriitori, oameni de cultură și artă, oficialități din cadrul Ministerului Educației, Departamentul Artelor.

— În sala Teatrului muzicii „Lyra Pragensis” din Praga, a avut loc premiera spectacolului „Venere și madonă”. În foisorul teatrului a fost deschisă expoziția omagială Eminescu.

— Revista „Kmen” a Uniunii Artiștilor cehi publică un amplu articol consacrat lui Mihai Eminescu.

— A avut loc la Salzburg (Austria) un simpozion Mihai Eminescu. Sînt prezentate mai multe comunicări, precum și un recital de poezie și cîntec pe versurile eminesciene.

● **iulie** — Radioteleviziunea albaneză a difuzat o emisiune dedicată lui Mihai Eminescu. Prof. Dhimiter Shuteri, președintele Comitetului albanez pentru înțelegere și colaborare în Balcani, în interviul acordat cu acest prilej, a subliniat faptul că opera poetului a fost tradusă în limba albaneză și se bucură de mare prețuire.

— Teatrul „Frăția” din Kiev a găzduit o seară literară închinată lui Mihai Eminescu, personalitatea și opera marelui nostru poet fiind prezentate de Stanislav Semcinski, profesor la Universitatea din Kiev. A fost vizionat spectacolul „Poetul și fecioara”, și s-a lansat o antologie din poezia lui Eminescu, tradusă în limba ucraineană.

● **august** — Filiala armeană a Asociației de Prietenie Sovieto-Române a organizat la Erevan o seară închinată Centenarului Eminescu, cu un Cuvînt de deschidere rostit de Hasmie Manaserian, director adjunct al Bibliotecii Academiei de Științe din Armenia. Despre viața și opera lui Eminescu a vorbit Suren Kolangian, cercetător științific, care a menționat traducerea făcută în limba armeană din creația eminesciană.

● **septembrie** — În cadrul „Zilelor culturii românești în URSS”, în sala de marmură a Bibliotecii Uniunale pentru Literatură din Moscova, s-a deschis o expoziție de carte dedicată poetului Mihai Eminescu.

— Sub auspiciile Societății de Prietenie Finlanda-România, la Helsinki s-a desfășurat o seară literară consacrată lui Mihai Eminescu și Ion Creangă. Cu acest prilej s-a organizat o expoziție de carte, precum și o expoziție de pictură cu tematică inspirată din opera celor doi scriitori români. Radiodifuziunea finlandeză a prezentat un program literar-muzical pe texte din opera celor omagiați.

— La Aachen (RFG) s-au desfășurat lucrările Congresului bianual

al romaniștilor germani. Secțiunea a X-a a Congresului s-a desfășurat sub genericul „M. Eminescu — viața și opera sa — cu prilejul centenarului morții”. Au participat specialiștii din RFG, Franța, Spania, Italia, Belgia.

● **octombrie** — Academia Slovacă de Știință, Societatea Slovacă de Știința Literaturii și Institutul de Teorie și Istorie Literară „G. Călinescu” din București au organizat la Bratislava un simpozion consacrat lui Mihai Eminescu, cu ocazia comemorării a 100 de ani de la moartea sa. Au susținut comunicări specialiști români și cehi.

● **noiembrie** — În orașele Lund, Malino, Göteborg și Stockholm, sub egida Comitetului suedez pentru comemorarea a 100 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu și a Asociației de Prietenie Suedia — România, s-a desfășurat un simpozion dedicat lui Mihai Eminescu. Au vorbit scriitorii Ion Milos, Sven Christer Swaha, Jan Oestergren (Suedia), prof. Nadine Brawer (S.U.A.), Al. Balaci (România). S-a recitat din creația lui Eminescu în limba română și suedeză, s-au interpretat cîntec pe versurile poe-

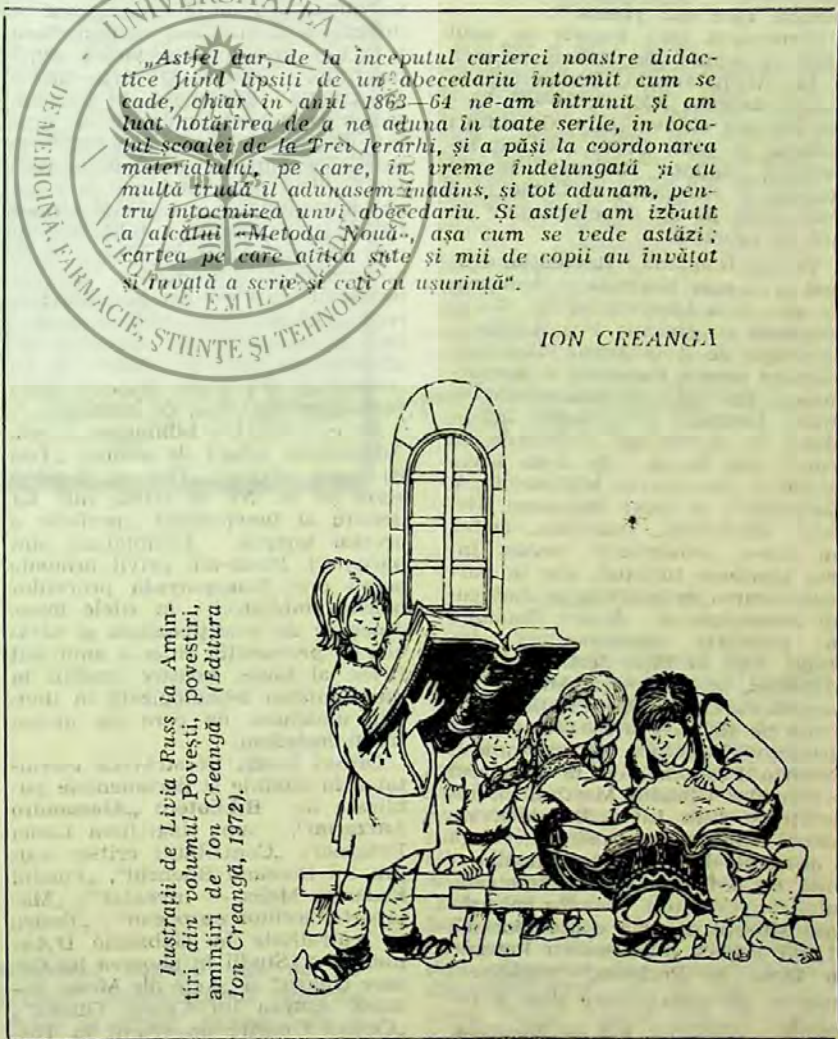
tului român. În acest cadru s-a lansat primul volum din poeziile lui Eminescu traduse în limba suedeză, traducere realizată de Ion Milos.

— La Universitatea din Londra a avut loc o seară culturală consacrată lui Mihai Eminescu. Manifestarea a fost completată cu o expoziție documentară privitoare la viața și activitatea poetului național al României.

● **decembrie** — În organizarea Consiliului Britanic și Societății poezilor din Marea Britanie, la Facultatea de Muzică și Dramă din Londra, s-a desfășurat o seară literară Eminescu.

decembrie 8 — În sala coloanelor a Casei Scriitorilor din Moscova, a avut loc o seară consacrată lui Mihai Eminescu, organizată de Uniunea Scriitorilor din URSS, Uniunea Scriitorilor din RSS Moldovenească, Ministerul Culturii al URSS, Societatea Unională „Kniga”. În prezidiul adunării au luat loc o seamă de personalități ale vieții politice și de stat, oameni de cultură și artă, precum și o delegație a Uniunii Scriitorilor din România.

Săluce HORVAT

Biblioteca „Alessandro Lozzerini“ din Prato

„Sint din Prato, mă mulțumesc a fi din Prato și, dacă n-aș fi fost pratez, aș fi vrut să nu fi venit pe lume“ (Curzio Malaparte, *Toscana blestemată*), „Cetatea-nchisei mele adolescențe“ (Gabriele D'Annunzio, *La città del silenzio* — Prato — XIV). Pentru încă un motto emblematic pentru memoria modernă a orașului, recitesc un fragment din *Le ore di Prato* de Sem Benelli, între iarba umilă a pământului său și supraviețuitorul simbol al umbrei: „privește-te, umbră, care ești sinceritatea și grația; privește-te, umbră, care ești poezia!“.

Consemnat încă înainte de anul 1000, cu semne ale trecerii, pe aici, a lui Michelangelo, Donatello sau Dante (*Inferno* XXXII, 34—37, 52—60) invadat cîndva (1414) de fluturi galbeni și albi, Prato (200.000 locuitori), capitala industriei textile italiene și europene, te îmbie la o cunoștință pe cit de evocatoare pe atât de practică.

Vii din România? Revoluția, drumul greu spre libertate și democrație sînt deja bine cunoscute. S-a și constituit o asociație Pro România, prezidată de d-na Ivana Marcocci, assessore pentru Formație și Instrucțiune Publică a municipalității Prato. Invitația aici, făcută întîmplător în aeroportul „Leonardo da Vinci“ din Roma de d-na Livia Drăghici, directoarea bibliotecii „A. Lozzerini“ și soțul dumneaei, Rodolfo Rinfreschi, fructifica, astfel, nu într-o „conferință“, necum într-o plimbare turistică, dar în particularizarea revelatoare a dialogului nemandureros despre România în primăria monumentală din Prato, față în față, deci, cu Ivana Marcocci, dr. Ludovica Affortunati, președinta Crucii Roșii Italiene din Prato (se strînseseră 500.000 seringi), Brunero Pellacati, lider sindical, Patrizio Pasquino, de la cabinetul primarului Claudio Martini, și, bineînțeles d-na Livia Drăghici, nu numai bibliotecara prin excelență a orașului, dar și româncă nemișcată de a fi româncă, dimpotrivă, mîndră ca noi toți. Radolfo îmi arătase Muzeul de artă contemporană, „Luigi Pecci“, intrasem cu Patrizio în Dom, în Pretoriu, rătăcisem noaptea pe colină, între stele și luminile orbitoare ale ambițiosului

oraș, dar inima lui, pentru mine, era biblioteca modernă, întemeiată acum zece ani, cu peste zece mii de volume moștenite de la „Alessandro Lozzerini“, crescînd anual cu tot atîtea. Prato, scrie-n istoria locală, a fost totdeauna sensibil la problemele instrucțiunii publice și sălile de lectură, de la cele pentru preșcolari la cele ale studenților înscriși în spațiu labirintul îmblînzit al creșterii prin cunoaștere rațională.

Totul e la îndemînă — și împrumutul se face prin aceeași direct, e un autoîmprumut, pierderile nu se impută gestionarilor, bibliotecarii trec, toți, prin toate serviciile, după un timp. Oamenii și cărțile, într-o construcție luminoasă, la propriu, par a se transforma unii în alții într-un proces depășind actul lecturii, surprinzător de intens, vorbind de proprietatea, la noi aproape uitată, a muncii de bibliotecar. În fapt, aud, Bibliotecarul n-ar fi mai prejos, bunăoară, decît un profesor, dimpotrivă. Oricum banca de date pentru computerizarea completă a bibliotecii se va realiza cu concursul nu numai al bibliotecarilor, dar în colaborare cu cercetători din Prato și de la Universitatea din Pisa, pe contract.

Nu e, evident, o bibliotecă săracă. Admirabile relații de muncă. „Toți își scriu cărțile“. Dar și cărțile-i scriu pe ei. Nu se omite nici un detaliu al funcționării perfecte a acestui templu. Închinătorii sînt parteneri. Poate-am privit armonia aceea prin transparența propriilor noastre biblioteci, în zilele bune, dincoace de tradiționalism și sărăcie, cu premoniția chiar a unui salt firesc al bunei noastre tradiții în modernitatea tehnologizată în limitele umanului de care nu ne-am putut înstrăina.

Orașul însuși își străvede eternitatea în studiile și documentele publicate de Biblioteca „Alessandro Lozzerini“, sub îngrijirea Liviei Drăghici: „Contribuții critice asupra lui Romano Bilenchi“, „Fondul Federigo Melis — Inventar“, „Malaparte, scriitor european“, „Teatru și teatralitate în Gabrielle D'Annunzio“, „Studii în onoarea lui Cesare Guasti“ și „Acte ale Mesei Rotunde asupra lui Cesare Guasti“, „Cesare Guasti: un erudit în Tos-

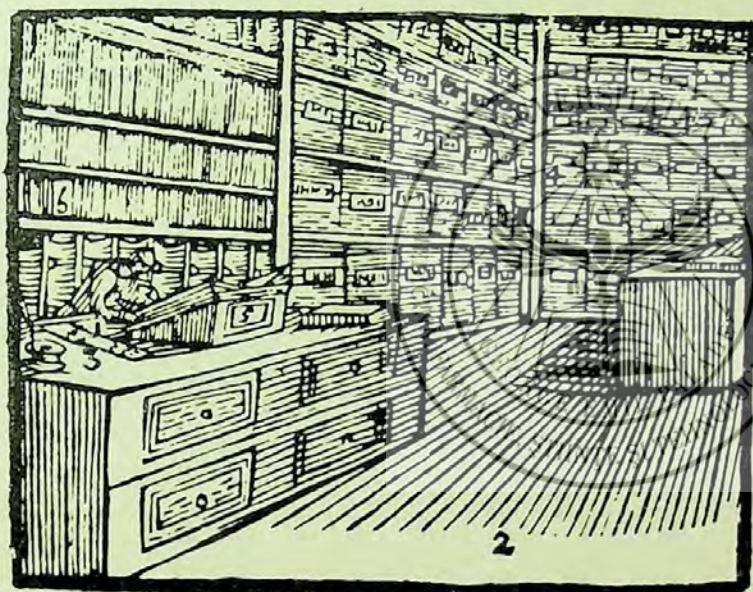
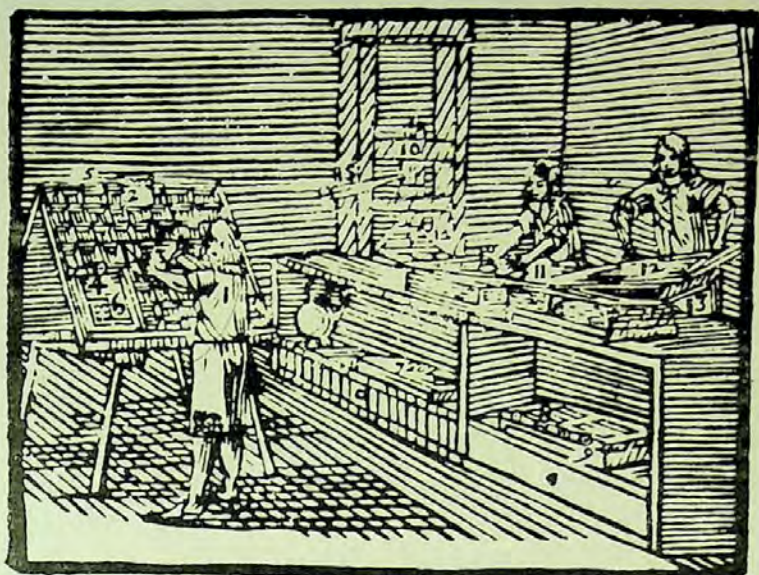
cana din Ottocento. Expoziție iconografică, bibliografică și documentară“, „Cesare Guasti: fișe bibliografice și antologice“, „Biblioteca de lectură publică între inovație și conservare. Zece ani de experiență ai Lozzeriniana“, „Manufactura toscană a cărții. Istorie, tehnică și utopie“.

După o filosofie organizațională în care ne putem regăsi și noi, în felul nostru, pe lângă rolul fundamental de achiziție, conservare și folosință publică a propriului patrimoniu de carte, biblioteca este și un loc al promovării culturale prin activități specifice: prinzuri literare, cursuri de formare și activități propedeutice (dincolo de preia specifică profesionalitate a bibliotecarilor). Calea pe care a ales-o Biblioteca „A. Lozzerini“ în această activitate promoțională, spune d-na L. Drăghici, e următoarea: individualizarea și organizarea unei inițiative anuale pentru a studia, aprofunda și, atunci cînd ar fi nevoie, a valoriza un autor sau un argument ținînd de cultura prateză sau toscană. Astfel de inițiative se concretizează în simpoziioane, săptămîni de studiu, expoziții, mese rotunde, confruntarea directă a unei categorii speciale de beneficiari cu materiale bio-bibliografice și antologice anume compilate etc. Dar dacă participarea mai mult sau mai puțin activă are valoarea sa imediată, specificul bibliotecii poartă la învederarea importanței unui mesaj scris către un public mai amplu și îmbogățirea cu noi reflexiuni a muncii studioșilor prin interpelarea rezultatelor obținute.

Nu mă gîndisem să „scriu“ despre Biblioteca „Lozzerini“ (se cuvine publicată, în traducere, „experiența“ directorului ei.) Nici n-o fac. Discutam despre elevi, studenți, cititori români. Biblioteca se extinsese de ambele părți. Dona Cheretș ne-a spus, în fugă, la o cafea, că obținuse pentru Timișoara echipamente pentru o stație de televiziune și, pentru studenții români, una sută burse. Rosalia și Mario Tagliavacchi, alt cuplu român-italian (am auzit vorbindu-se, probabil cu o altă argumentație, de trei mii de soții românce prin Toscana) mă miră că nu și-au trezit copiii să ne povestim împreună de una, de alta. În livingul lor, o bibliotecă de un titlu, în vreo zece volume: **Enciclopedia cusutului**.

Din Prato m-am ales cu un singur manuscris despre singurătate, din jurnalul sicilienei Daniela Pasquini „Singurătatea mea e un om... fuge dar o pot recunoaște... e complicele meu... singurătatea mea e aceea a tuturor... singurătatea mea e libertatea mea... comoara unică, blestemul unic... păcatul meu...“ și totuși, n-am avut parte, în Prato, de singurătate, ci de o bibliotecă, iar de aici...

George ANCA

1. Tipografie.

2. Librărie.

Reproduceri din Orbis pictus.

„Cartea să fie pusă la îndemina copiilor ca să se delecteze după propria lor dorință, contemplând figurile și familiarizându-se cu ele, chiar și acasă, înainte de a fi trimiși la școală“.

I. A. Comenius

SOMMAIRE

C'est une nouvelle revue; Un destin symbolique et éloquent pour les bibliothèques qui vivent leur propre révolution, p. 2—5; Mircea Regneală: Association ou union...? p. 6—7; Dan Matei, Bogdan Teodorescu: La Bibliothèque Nationale a besoin de l'édifice dont lui a été destinée, p. 10—11; George Anca: La démocratie d'un mythe, p. 12; Constantin Schifirneț: Livre — lecteur — bibliothèque, p. 13—14; Nicolae Vințanu: Révolution et lecture, p. 15; „Des briques“ pour la reconstruction de la Bibliothèque, p. 16—19; Le centenaire „Ion Creangă“, p. 20—21; Itinéraire bibliographique, p. 28; Bibliologie sans frontières, p. 29—32.

SUMMARY

We are a new review!, p. 1; A symbolic and exemplary destiny for the libraries that live their own revolution, p. 2—5; Mircea Regneală: Association or union...?, Dan Matei, Bogdan Teodorescu: National Library needs the building dedicated to it, p. 10—11; George Anca: The Democracy of a myth, p. 12; Constantin Schifirneț: Book-reader-library, p. 13—14; Nicolae Vințanu: Revolution and reading, p. 15; „Bricks“ for the reconstruction of the Library, p. 16—19; Centenary Ion Creangă, p. 20—21; Bibliographical Itinerary, p. 28; Bibliology without borders, p. 29—32.

СОДЕРЖАНИЕ

● Мы — новый журнал! (стр. 1); Символическая и примерная судьба для библиотек, переживающих собственную революцию (стр. 2—5); Мирча Регнялэ: Ассоциация или союз... (стр. 6—7); Дан Матей, Богдан Теодореску: Национальная библиотека нуждается в здании, которое предназначалось ей! (стр. 10—11); Джордже Анка: Демократия одного мифа (стр. 12); Константин Скифирнец: Книга — читатель — библиотека (стр. 13—14); Николае Винчану: Революция и чтение (стр. 15); «Кирпичи» для реконструкции БИБЛИОТЕКИ (стр. 16—19); Столетие Михай Крянгэ (стр. 20—21); Библиографический маршрут (стр. 28); Библиология без границ (стр. 29—32).

Ilustrație de Ileana Ceaușu Pandele la povestea lui Petre Ispirescu Cele douăsprezece fete de împărat, și palatul fermecat, apărută în anul 1972 la Editura Ion Creangă.